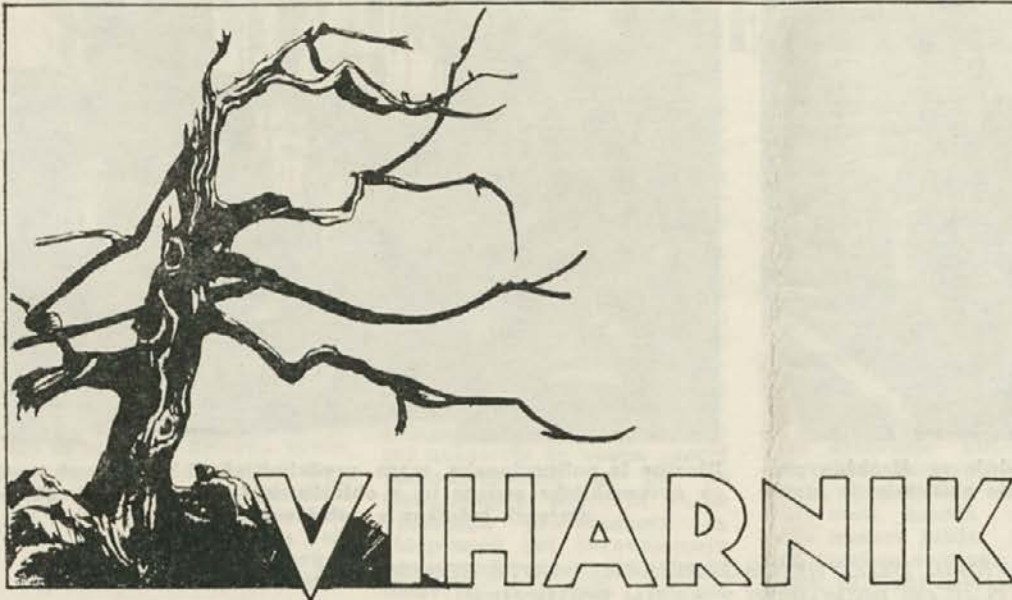




GLASILO  
GOZDARSTVA  
IN LESNE  
INDUSTRIJE  
SLOVENJ GRADEC

Leto VII — št. 2 —  
september 1974

## PREDSTAVLJAMO VAM DEVETNAJSTO TEMELJNO ORGANIZACIJO ZDRUŽENEGA DELA

S 1. 7. 1974 se je k našemu podjetju pripojila tovarna oblazinjenega pohištva »NOVA OPREMA« Slovenj Gradec, kot 19. temeljna organizacija združenega dela. Delovna organizacija »NOVA OPREMA« je bila ustanovljena leta 1952 kot obrtno podjetje »Mestno sedlarstvo in tapetništvo« in se je leta 1959 preimenovalo v industrijsko podjetje, v letu 1963 pa v tovarno oblazinjenega pohištva »NOVA OPREMA« Slovenj Gradec.

Temeljna organizacija združenega dela tovarna oblazinjenega pohištva »NOVA OPREMA« Slovenj Gradec zaposluje 236 delavcev po naslednjem kvalifikacijskem sestavu:

|                           |              |
|---------------------------|--------------|
| visoka šolska izobrazba   | 2 delavca    |
| višja šolska izobrazba    | 4 delavci    |
| srednja šolska izobrazba  | 16 delavcev  |
| nižja strokovna izobrazba | 9 delavcev   |
| VK                        | 11 delavcev  |
| K                         | 51 delavcev  |
| PK                        | 53 delavcev  |
| NK                        | 110 delavcev |

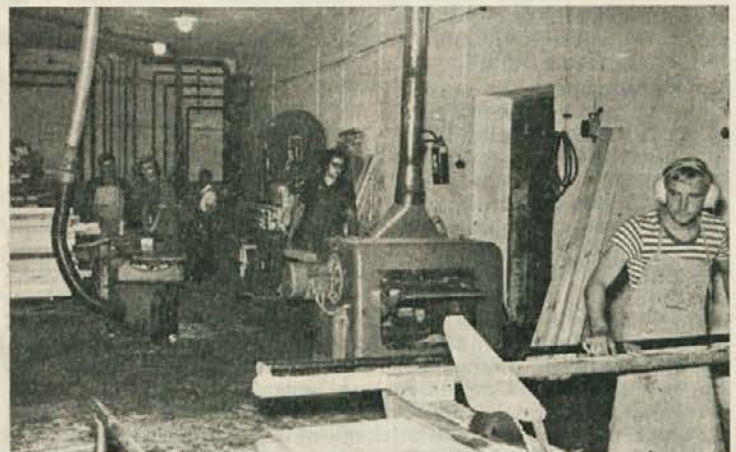
Skupni predmet poslovanja temeljne organizacije združenega dela je:

- a) prodaja in proizvodnja:
  - vseh vrst mizarsko-tapetniških izdelkov, avtosedežev, afrik blazin,
  - vseh vrst umetnih vložkov,
  - vseh vrst poliuretanskih izdelkov
- b) nabava in prodaja:
  - vseh drugih izdelkov, ki dopolnjujejo proizvodni asortiman



Temeljna organizacija združenega dela »Nova oprema« ima poslovne prostore v stavbi bivše kasarne v Slovenj Gradcu

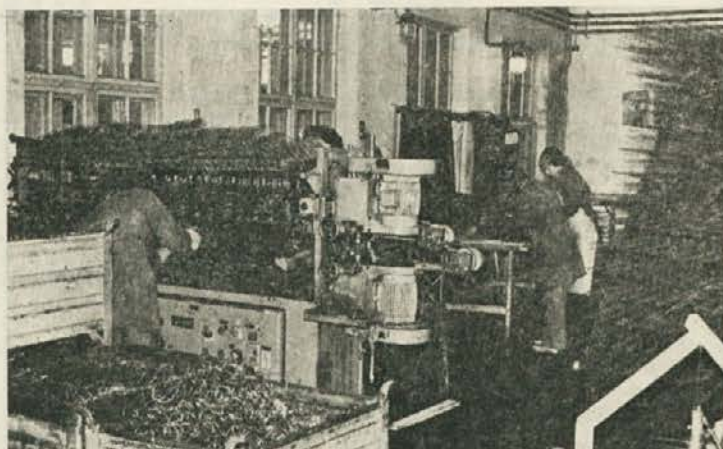
Proizvodni program temeljne organizacije združenega dela je specializiran na proizvodnjo več grup izdelkov:



Izdelki iz lesa predstavljajo osnovno ogrodje za nadaljnje oblazinjenje raznih tapetniških izdelkov, klubskih garnitur in avto sedežev



Oblazinjeni izdelki predstavljajo vse vrste oblazinjenih tapet, razne klubske garniture, jumbo vložke ter razne blazine, avto-sedeže in drugo



Bonel vzmetenje predstavlja del proizvodnje za direktno prodajo. Del vzmetnih vložkov pa za nadalnje oblažljenje jumbo vložkov.



Blazine iz poliuretanske mase predstavljajo blazine vseh vrst za avtomobilske sedeže in z oblažitvenje raznih drugih oblažinjenih izdelkov v pohištveni industriji

NEKATERI PODATKI O POSLOVANJU DELOVNE ORGANIZACIJE »NOVE OPREME« ZA PRVO POLLETJE, TO JE OB PRIPOJITVI Z NAŠIM PODJETJEM

| Zap. št.                   | Opis                                            | 30. 6. 1973 | Strukt. % | Plan 1974  | Strukt. % | 30. 6. 1974 | Strukt. % | Indeks 74/73 | Izpol. pl. 74 |
|----------------------------|-------------------------------------------------|-------------|-----------|------------|-----------|-------------|-----------|--------------|---------------|
| 1.                         | Celotni dohodek                                 | 17,075.894  | 100,0     | 66,059.850 | 100,0     | 30,924.473  | 100,0     | 181,1        | 46,8          |
| 2.                         | Porabljena sredstva                             | 13,021.021  | 76,2      | 48,723.448 | 73,8      | 21,280.351  | 68,8      | 163,4        | 43,6          |
| 3.                         | Dohodek za razdelitev                           | 4,054.882   | 23,8      | 17,336.402 | 26,2      | 9,644.122   | 31,2      | 237,8        | 55,6          |
| 4.                         | Izguba zaradi odp. terj.                        | 100.691     | 0,6       |            |           |             |           |              |               |
| 5.                         | Skupaj dohodek                                  | 4,155.473   | 24,4      | 17,336.402 | 26,2      | 9,644.122   | 31,2      | 232,1        | 55,6          |
| 6.                         | Pogodbena obveznost                             | 582.436     | 3,4       | 1,264.000  | 1,9       | 441.983     | 1,4       | 75,9         | 35,0          |
| 7.                         | Zakonske obveznosti                             | 317.885     | 1,9       | 1,259.919  | 1,9       | 841.888     | 2,7       | 264,8        | 66,8          |
| 8.                         | Osební dohodki bruto                            | 3,255.252   | 19,1      | 10,575.086 | 16,0      | 4,897.811   | 15,9      | 150,5        | 46,3          |
| 9.                         | Ostane dohodka                                  | —           |           | 4,237.397  | 6,4       | 3,462.440   | 11,2      | —            | 81,7          |
| STOPNJA AKUMULATIVNOSTI    |                                                 |             |           |            |           |             |           |              |               |
| 10.                        | Na celotni dohodek                              |             |           |            |           |             |           |              |               |
| — ost. doh. in AM nad min. | 0,8 %                                           |             | 7,5 %     |            |           | 12,3 %      |           | 1.537,5      | 164,0         |
| 11.                        | Na vložena posl. sred.                          |             |           |            |           |             |           |              |               |
| — ost. doh. in AM nad min. | 0,6 %                                           |             | 14,2 %    |            |           | 12,3 %      |           | 2.050,0      | 86,6          |
| OSTALI DODATKI:            |                                                 |             |           |            |           |             |           |              |               |
| 12.                        | Število zaposlenih                              |             |           | 237        |           | 222         |           | 104,2        | 93,7          |
| — na podlagi vkalk. ur     | 209                                             |             |           |            |           | 223         |           | 106,7        | 93,7          |
| 13.                        | Povpreč. mes. izplač. OD na zaposlenega (iz ur) | 1.876,63    |           | 2.613,28   |           | 2.588,12    |           | 137,9        | 99,0          |
| 14.                        | Povpreč. oseb. dohodek za vse leto 1973         | 1.982,89    |           |            |           |             |           | 130,5        |               |

Temeljna organizacija združenega dela načrtuje predvsem rekonstrukcijo in modernizacijo ter razrešitve obstoječih obratov, za katere je ugotovljeno, da je tržišče zainteresirano za njihove proizvode in jim zagotavlja perspektivni razvoj proizvodnje. S pripojitvijo delovne organizacije »NOVA OPREMA« z našim podjetjem pričakuje temeljna organizacija izboljšanje poslovanja, predvsem na področjih raziskave tržišča, zunanjetrgovinskega poslovanja, industrijskega oblikovanja, mehanografske obdelave podatkov, kreditnih poslov znotraj in izven podjetja, razvojno tehničnih poslov in projektiranje investicijskih objektov ter raznih drugih zadev, ob katerih se temeljna organizacija združenega dela posebej dogovori z delovno skupnostjo skupnih služb. V sklopu velikega podjetja je predvsem važna preskrba za osnovno surovino — rezan les v ustrezni dimenziji in kvaliteti. Temeljna organizacija »NOVA OPREMA« je vključena tudi preko pogodbe o poslovno tehnični sodelovanju

med združenim podjetjem in Slovenijalesom Ljubljana. V tej pogodbi se obvezuje, da bo Slovenijales ponudila program za proizvodnjo 60 do 80 tisoč vložkov za ležišča, ter 10 tisoč garnitur oblažinjenega pohištva.

Temeljna organizacija »NOVA OPREMA« je sprejela sanacijski program, v katerem si je načrtala izgradnjo nove proizvodne hale in skladišča. Skupna površina nove hale je 3600 m<sup>2</sup> in bo popolnoma dokončana že v mesecu septembru.

S tem bo temeljna organizacija povečala svojo proizvodnjo v letošnjem letu od 4 do 6 in pol milijarde din, za leto 1975 pa načrtuje proizvodnjo v višini 8 do 9 milijard din in bo s tem tudi odprla cca 60 novih delovnih mest v proizvodnji.

S tem smo le bežno prikazali temeljno organizacijo »NOVO OPREMO« našemu združenemu kolektivu.

Bernard Rutnik



Najmočnejšo postavko predstavlja proizvodnja oblažinjenih izdelkov, ki je tudi glavna dejavnost temeljne organizacije združenega dela.



Nova hala. Skupna površina je 3600 m<sup>2</sup>

# SAMOUUPRAVA NI LE NAČELO

Položaj delovnega človeka v našem družbeno-ekonomskem odnosu je nova ustava temeljito spremenila. Delovni človek odloča o sadovih svojega dela in je s tem dejansko postal nosilec vsega dogajanja v proizvodnji, delitvi in potrošnji. Po ustavnih intencijah je v delovni organizaciji temeljna organizacija združenega dela tista pravna organizirana skupnost delavcev, ki ji gredo vse pravice in dolžnosti upravljanja. Suverena je v odločanju in le njena delovna skupnost je tista, ki lahko del svojih pravic, razen neodtujljivih pravic delavcev prenese na svoje organe upravljanja ali pa na skupne organe upravljanja v delovni organizaciji.

Ta opredelitev položaja delovnega človeka pa je terjala in še terja veliko naporov za uspostavitve take organizacije temeljnih organizacij in delovne organizacije, da bo na vseh nivojih upravljanja v resnici prišla do izraza volja delavcev, delovnih skupnosti temeljnih organizacij in končno skupna volja in skupne težnje vseh pripadnikov delovne organizacije.

Razumljivo je, da je vse to moralo najprej najti svoje mesto v samoupravnem sporazumu o združevanju v delovno organizacijo, v statutih temeljnih organizacij in v statutu delovne organizacije. Ti akti so bili zaradi čimvečje samoupravne popolnosti in prilagojenosti konkretnim prilikam naše delovne organizacije, dosedaj tudi glavno področje našega samoupravnega prizadevanja, da ne omenjamo še drugih samoupravnih sporazumov in splošnih aktov, za katere smo pripravili osnutke in organizirali številne obravnave v delovnih skupnostih. Izkazalo se je, da so bile obravnave teh osnutkov dokaj dobre in da so se delavci tvorno vključevali v kreiranje normativnega dela samouprave.

K osnutku samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih v združenem delu in k osnutku samoupravnega sporazuma o delitvi osebnih dohodkov in drugih prejemkov delavcev, s katerim določajo delavci temeljnih organizacij skupna načela za delitev osebnih dohodkov in drugih prejemkov delavcev, so dali delavci precej tehtnih pripomb, kar je potrebno še posebej pozdraviti, saj je to prepričljiv dokaz, da so se zavedli svoje samoupravne vloge pri urejanju temeljnih samoupravnih vprašanj.

Glede samoupravnega sporazuma o medsebojnih razmerjih v združenem delu je treba še posebej naglasiti, da je ta samoupravni sporazum listina, ki jo delavci temeljnih organizacij samostojno sprejmejo. To velja tudi za sporazum o delitvi osebnih dohod-

kov, ki ga bodo delavci v okviru samoupravnega sporazuma o načelih za delitev osebnih dohodkov in drugih prejemkov delavcev, v temeljnih organizacijah prav tako samostojno sklenili.

Medtem ko nekatere delovne skupnosti in njihovi organi upravljanja po temeljnih organizacijah in v delovni organizaciji že uresničujejo svoje z ustavo in zakoni določene samoupravne pravice, organizirano in samoupravno, pa je pri nekaterih še vedno precej pomanjkljivosti, ki jih bo treba čimprej odpraviti. To so vprašanja pravočasnosti in sklepčnosti pri obravnavanju posameznih zadev na zborih delavcev in svetih kmetov lastnikov gozdov. Ti zbori so za posamezne samoupravne zadeve izključno pristojni in je jasno, da jih ni mogoče obiti, ker bi bile s tem kršene samoupravne pravice delavcev in kmetov, sklepi pa bi bili nezakoniti in neveljavni.

Še posebej je treba omeniti delovanje samoupravne delavske kontrole. Po samoupravnem sporazumu o združevanju temeljnih organizacij v delovno organizacijo, se organi delavske kontrole organizirajo na nivoju temeljnih organizacij in na nivoju delovne organizacije kot celote. Poročila kažejo, da so bili izvoljeni že v lanskem letu in da še vedno ne delujejo. Verjetno je, da se v praksi ne znajdejo in ne vedo kako začeti z delom. Da bi tudi delovanje samoupravne delavske kontrole čimprej zaživelo, bo potrebno v bližnji bodočnosti, morda v prvih dneh meseca julija, organizirati poseben seminar, na katerem bi člani delavske kontrole dobili vsaj osnovne napotke za delo.

Naslednja slabost, ki ovira pravilno samoupravno delo, je vprašanje obveščanja delavcev. To je bilo tudi na nivoju podjetja dokaj pomanjkljivo. Nezadostna zasedba delovnih

mest v posameznih službah, zlasti pa še v službi za strokovno delo in pripravah za samoupravno odločanje in obveščanje delavcev o sprejetih sklepih, je večkrat povzročilo zastoje pri pripravi materialov za delegate skupnih organov upravljanja in izvršilnega odbora, medtem ko je obveščanje o sprejetih odločitvah kasnilo ali pa včasih celo izostalo.

K učinkovitejšemu obveščanju bo veliko pripomoglo notranje glasilo, ki je po spojitvi obeh delovnih organizacij izšlo šele enkrat, medtem ko ga v letošnjem letu iz istih razlogov, ki so ovirali pravočasnost obveščanja po upravni poti, ni bilo mogoče izdati.

Iz gornjega načelnega prikaza samoupravljanja v novih pogojih, je mogoče zaključiti, da smo kljub nekaterim pomanjkljivostim, ki se jih bo potrebno v bodoče izogibati, vendarle storili prve korake na poti k realizaciji novih ustavnih načel.

Oto Štraser,  
dipl. pravnik

## ČRNINA NAD ČRNO POSTAJA ZELENA

Na požarišču letošnjega gozdnega požara v Črni so gozdarji v začetku maja meseca posejali okrog dva tisoč kilogramov raznega semena. Setev so opravili s helikopterjem, ki ga je v ta namen dala na razpolago UJV Ljubljana. Posejali so lupino, smreko, bor, medeno in navadno črno deteljo, esparzeto, vrtno krešo, oves in še nekaj trav. S setvi so se želeli preprečiti odnaša-

nje pepela in ogolelega humusa v dolino, če bi takrat prišlo do večjih naličkov. Dva dni je helikopter krožil nad Črno in nad pogoriščem. Potočnikov Anzi je v ta namen izdelal meter dolg in oglat lijak, da so ga lahko porinili helikopterju skozi trebuh in vanj vsipali mešanico raznih semen.

Razen setve so nasekali tudi več sto vrbovih kolčkov in jih zabili po pobočju Tebra

nad Črno. Mnogo teh kolčkov je že čez čas ozelenelo in zelenijo še sedaj sredi poletja in se bodo v naslednjih letih razrasli v pravece grme.

Danes je na pogorišču nad Črno zeleno kot malo katero leto. Pa ne samo zaradi setve in potaknjenih kolčkov. Kljub temu, da je ob požaru zgorela zelo globoko debela plast nezakorenjenega humusa, so se v zemlji obdržale žive korenike nekaterih rastlin, predvsem praproti, kokoševca in nekaterih drugih zeli. K uspešni ozelelitvi posevka in k oživitvi raznih korenin in gomoljev je vsekakor pripomoglo tudi letošnje zgodnje poletno vreme. Saj je narahlo podeževalo skoraj vsak dan in tako osveževalo poogljeno površino, ki je bila sposobna vsrkati veliko količino vode. Lahko je obilno deževalo ves dan pa se je naslednji dan, če je bilo lepo vreme, spet pokadilo izpod koraka.

Zelo slabo pa so ozelenele določene skupine dreves, predvsem bukve, ki ima sorazmerno tanko in občutljivo lubje. Tudi skupine borov, ki so jih plameni ognja preveč prizadejali na koreniniku, so porjavili in usahnili. Suho je ostalo tudi obstoječe grmovje vendar nekatero, predvsem trepetlika in rdeči dren, odganja dokaj korajžno iz globljih korenin.

Dejansko škodo v sestojih, ki jih je prizadejal požar, gozdarji ravno sedaj ocenjujejo. O njej bomo lahko kaj več zapisali v eni izmed prihodnjih števil.

Andrej Šertel

## SVET ZK JE RAZPRAVLJAL IN SKLEPAL

V četrtek, 15. avgusta se je sestal svet ZK za podjetje na tretji seji. Razpravljal je o delovanju delegatskega sistema v temeljnih organizacijah združenega dela in sprejel stališče:

Vsi komunisti si morajo aktivno prizadevati, da bodo delegati dobro informirani in se redno sestajali pred delegiranjem v skupščine družbenopolitičnih skupnosti.

Razpravljal je o kadrovski politiki in naši delovni organizaciji in sprejel stališče:

Vsi komunisti si morajo prizadevati, da bo Zveza komunistov imela aktiven in organizirani vpliv na kadrovsko politiko, posebno pa, da sodelujemo pri kadrovanju za vodilna delovna mesta ter za vodilne funkcionarje v družbeno-političnih organizacijah.

Svet je sklenil, da morajo biti vsi predlogi za vodilna delovna mesta in za vodilne funkcionarje v družbeno-političnih organizacijah predhodno in pravočasno dostavljeni kadrovski komisiji pri Svetu ZK.

Pri razpravi o integraciji v kmetijstvu je bilo dogovorjeno: — svet ocenjuje akcijo za integracijo kot pozitivno. Vsi komunisti se morajo aktivno in ustvarjalno zavzemati za integracijo. Odklanjamo kritiziranje.

— Glavni direktor Janez Gornjec, dipl. ing. gozd. je pocblasčen, da skliče posvet vseh direktorjev, prizadetih delovnih organizacij na Koroškem in je istočasno zadolžen, da se posvet izvrši najkasneje do 15. septembra. Na posvetu morajo pripraviti osnutek akcijskega programa za integracijo z roki in nosilci.

— Vse osnovne organizacije ZK in osnovne organizacije sindikata morajo razpravljati o predlogu za integracijo ter do 15. septembra poslati pripombe Svetu ZK.

J. Š.

# VARSTVO PRI DELU V LESNI INDUSTRIJI

V prvem polletju tega leta je imela varnostna služba veliko dela s pričetkom obratovanja nove tovarne oken v Podvelki. S tem v zvezi je bilo izvršeno v tovarni kar 5 pregledov stanja varnosti po inšpekcijskih organih in predstavnikih strokovnih zavodov.

Precej raziskovalnega dela je opravila služba za varstvo pri delu tudi v tovarni ivernih plošč v Otiškem vrhu. V zvezi z eksplozijo v sušilniku, ki je

zahtevala večjo materialno škodo, pri kateri pa ni bilo telesnih poškodb zaposlenih, je pri raziskavi vzrokov sodeloval tudi republiški inšpektor dela, predstavniki ZTV Maribor, predstavniki UJV Maribor oz. njihovi izvedenci. Vzroka eksplozije se ni ugotovilo. Pri ponovni montaži pa se bodo upoštevali dodatni predvideni ukrepi za preprečitev eksplozije.

## DA NE BO PREPOZNO ...

Nepoznavanje nevarnosti pri delu vodi delavca v neprevidnost.

### Posledice

so lahko hude poškodbe, tudi smrt!

**nihče nima  
prednosti!  
nihče ni imun!**

Zato se je treba podrediti osnovnim zahtevam varstva:

— poznavanje nevarnosti dela,

— upoštevanje varnostnega navodila

Da preprečimo podobne katastrofe,

**poučite svoje delavce!**

## ANALIZA NEZGOD V LESNI INDUSTRIJI V I. POLLETJU 1974

| TOZD           | Popreč.<br>štev.<br>zaposl. | Število<br>ef. ur | Število nezgod |         |         | ‰<br>nezgod | Število izgubljenih dni |         |         |                    |                      |
|----------------|-----------------------------|-------------------|----------------|---------|---------|-------------|-------------------------|---------|---------|--------------------|----------------------|
|                |                             |                   | skupno         | na poti | na delu |             | skupaj                  | na poti | na delu | na 1<br>nezg.<br>‰ | na 1<br>zaposl.<br>‰ |
| Skupne službe  | 84                          | 74.224            |                |         |         |             |                         |         |         |                    |                      |
| Zaga Mislinja  | 53                          | 49.876            | 3              | —       | 3       | 5,6         | 25                      | —       | 25      | 8,3                | 0,5                  |
| TP Pameče      | 149                         | 131.180           | 2              | —       | 2       | 1,3         | 79                      | —       | 79      | 39,5               | 0,5                  |
| Zaga Ot. vrh   | 86                          | 74.712            | 5              | 1       | 4       | 5,8         | 217                     | 5       | 212     | 43,4               | 2,5                  |
| TP Prevalje    | 149                         | 139.088           | 6              | —       | 6       | 4,0         | 45                      | —       | 45      | 7,5                | 0,3                  |
| Zaga Mušenik   | 48                          | 32.319            | 2              | 1       | 1       | 4,2         | 32                      | 19      | 13      | 16,0               | 0,7                  |
| Zaga Vuhred    | 56                          | 56.918            | 3              | —       | 3       | 5,3         | 123                     | 32      | 91      | 41,0               | 2,2                  |
| TO Radlje      | 68                          | 58.928            | 1              | —       | 1       | 1,4         | 25                      | —       | 25      | 25,0               | 0,4                  |
| TO Podvelka    | 156                         | 138.149           | 2              | 1       | 1       | 1,2         | 30                      | 23      | 7       | 15,0               | 0,2                  |
| TIP Otiš. vrh  | 172                         | 156.109           | 16             | —       | 16      | 9,3         | 247                     | —       | 247     | 15,4               | 1,4                  |
| Skupaj         |                             |                   |                |         |         |             |                         |         |         |                    |                      |
| les. ind. 1974 | 1021                        | 921.566           | 40             | 3       | 37      | 3,9         | 713                     | 79      | 634     | 17,8               | 0,7                  |
| Skupaj         |                             |                   |                |         |         |             |                         |         |         |                    |                      |
| les. ind. 1973 | 944                         | 876.980           | 40             | 8       | 32      | 4,2         | 1139                    | 683     | 456     | 28,4               | 1,2                  |
| Indeks 74 : 73 | 108                         | 105               | 100            | 375     | 115     | 92          | 63                      | 1156    | 139     | 62                 | 58                   |

Iz analize nezgod v prvem polletju (glej tabelo) lahko ugotovimo, da se je število zaposlenih na vseh TOZD lesne industrije v poprečju povečalo za 10 %. Število nezgod v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta pa je ostalo isto. Skupno se je v prvem polletju poškodovalo 40 delavcev, za kar je bilo izgubljeno 713 delovnih dni.

Največ nezgod se je pripetilo v TOZD tovarna ivernih plošč Otiški vrh, saj je pogostost nezgod za 100 % večja od poprečja v lesni industriji.

To dejstvo nalaga službi za varstvo pri delu nalogo, da z raziskavo dosedanjih nezgod ugotovi vzroke in vire nezgod in v tovarni doseže izvedbo ukrepov za preprečitev nezgod.

Največje trajanje nezgode je bilo v TOZD Tovarna stavbnega pohištva v Radljah in sicer 25 delovnih dni.

Izračun resnosti nam kaže, da je trajanje ene nezgode za 60 % manjše kot v istem obdobju lani. Še ugodnejši pa je rezultat, če primerjamo te podatke skupno s pogostostjo nezgod, ki se je ob povečanem številu zaposlenih zmanjšala za 10 %.

Težjih poškodb v letu 1974 ni bilo.

Izobraževanje zaposlenih iz varstva pri delu je potekalo po programu. Tečaj za novo zaposlene delavce je bil izveden v TOZD Vuhred, Mislinja in Prevalje. Uspešno pa so opravili preizkus znanja vsi zaposleni na TOZD Mislinja in Vuhred. Program izobraževanja na ostalih TOZD se bo nadaljeval v jeseni s pričetkom seminarja za ves tehnični vodilni kader s preizkusom znanja in nadaljevanja poučevanja in testiranja vseh zaposlenih še ostalih TOZD lesne industrije.

Delo gasilske službe je potekalo v skladu s programom dela gasilskih enot. Na vseh TOZD je bil izveden praktični pouk zaposlenih o delovanju požarno varnostnih aparatov. Istočasno pa se je zaposlene seznanilo še z ostalimi preventivnimi ukrepi za požarno varnost.

S konstituiranjem obratov v TOZD se je prenesla kontrola čuvajske službe neposredno v TOZD, ki po pooblaščenih osebah kontrolira izvajanje čuvajske službe.

O resnejši borbi za višjo stopnjo varnosti in s tem za doseg cilja varstva, bomo lahko razpravljali šele takrat, ko se bomo prav vsi zavedali, da se nezgode ne pripetijo po naključju temveč zaradi napak. Te napake so lahko tehnične

narave in bi jih bilo možno z ustrezno zaščito ali organizacijo dela odstraniti, ali napaka človeka pri delu v prvi vrsti organizatorja dela in ne nazadnje neposrednega izvajalca na delovnem mestu.

Francka Jurjec



Teh se naftna kriza ne tiče

# NA KOPAH JE ŽIVAHNO

V turističnem prospektu Mislinjske doline je zapisano:

»Ko bogato zelenje smrekovih gozdov tam na višinah preko 1400 m preide v viharne, se odprejo cvetoče senožeti, po sejane spomladi z arniko in encijanom, v jeseni z rdečilom brusnice in usihajočega baloha. Ta prelest sega vse od Male Kope preko Velike Kope tja do Crnega vrha.

Pogled nam odleti do Visokih tur, našega očaka Triglava in Snežnika. V dolinah: dravski, mislinjski, mežiški in šaleški dolini dremlejo človekova mravljišča. Slovenj Gradec je kot na dlani. Zapadno Pohorje je edinstven park poletni in pozimi. Dostopno je vsakomur po številnih gozdnih cestah iz dravske in mislinjske doline. Razdalje niso večje od 15 km. Prijazni domovi nudijo vse kar si človek poželji.

Sneg pobeli travnata smučišča že novembra. Zlizejo ga pomladanske sape šele po Veliki noči. Vmes pa kristalne zime z obilico snega in sonca vabijo staro in mlado. Za vsakogar se najde nekaj.

In vse te lepote ter prelesti bi ostale skrite, če ne bi prav gozdarji spoznali njih pomen. Že od nekdaj je bilo zeleno Pohorje naša domena. Zato je prav, da ostane tudi danes in jutri, ko bo človek rabil več zdravega okolja.

Leta 1972 je stekla prva vlečnica Kaštivnik. Partizanski in Grmovškov dom, ki sta bila sicer že povezana s cesto iz Slovenj Gradca in Mislinje, sta komajda životarila. Mirno lahko trdimo, da njihova ureditev ni bila več dostopna naših delovnih ljudi. Treba je torej bilo »pljunuti« v roke in pričeti z delom. Z delom, ki sloni na dolgoročnih programih in računih. Zapadno Pohorje naj bi bilo vse od Ribniške koče do Partizanskega doma postalo eno največjih turističnih in rekreacijskih jeder v Sloveniji. Namenjeno je domačinom, ki žive na njegovih obronkih, pa tudi gostom iz celotne države in preko meja.

V naslednjih vrsticah bi želeli prikazati prve sadove vloženega denarja in truda. Sigurno so to šele prvi koraki. Sicer pa naša celotna Koroška regija orje ledino v turističnem razvoju. Zaradi tega so rezultati temu primerni, vendar dovolj ohrabrujoči, da nas silijo po tej poti naprej.

Celotna izgradnja zahodnega Pohorja je razdeljena v več etap, te pa v faze. Vsaka zase predstavlja zaokroženo celoto, ki je fundament in istočasno organizem, ki lahko že samostojno živi.

Lopato smo zasadili v povsem »deviško« okolje. In če želimo iz njega ustvariti sodobno turistično središče, je bilo treba že takoj na začetku ustvariti pogoje. Med njimi je na prvem mestu ti. komunalna infrastruktura, tj. ceste, elektrika, vodovodi, kanalizacija, telefon in podobno. Večji del tega je zgrajeno. Sledile so smučarske vlečnice s smučišči, ognjišča, hlevi za konje, tepalni stroji, kopalni bazen in še kaj, kar štejemo v turistično infrastrukturo. Vse to pa je bilo potrebno, da lahko postavimo na noge gostinstvo kot najmočnejši pridobitveni dejavnik v tej verigi.

In s čim trenutno razpolagamo na Mali in Veliki Kopi?

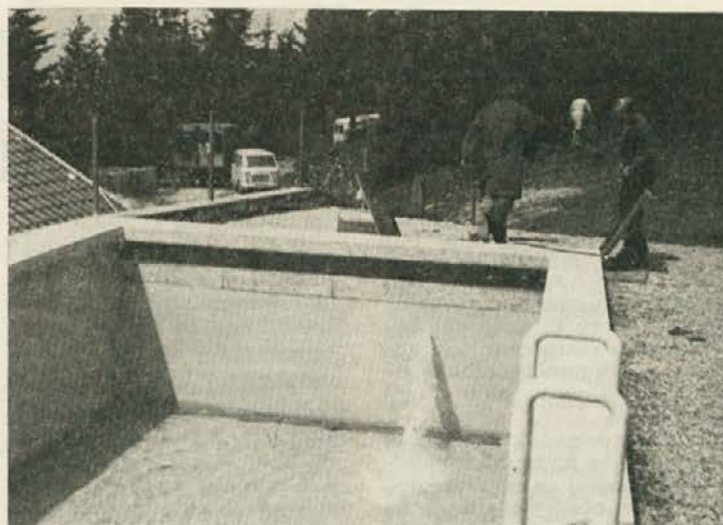
V gostinskih obratih (Partizanski dom, samopostrežna restavracija, bife Mala Kopa in stanovanjske brunarice) imamo 35 sob s 111 ležišči, 256 sedežev pod streho in 80 sedežev na verandah in terasah.

V obeh kuhinjah je moč pripraviti okrog 1000 toplih obrokov dnevno. Izkušnje povedo, da ob obisku 2000 do 2500 gostov, ki obiščejo Malo Kopo ob zimskih in poletnih nedeljah, zaenkrat ne pride do zastojev v postrežbi.

Žičnice odpirajo 60 ha urejenih smučišč in lahko prepeljejo na uro 2900 smučarjev. Dolžina vseh žičnic je 2860 m z višinsko razliko 693 m. Poskrbljeno je, da so proge teptane z najsodobnejšimi stroji.

Ob Partizanskem domu je zgrajen manjši ogrevan plavalni bazen (8x4 m), ki močno privablja goste. V pokritih ognjiščih ob Partizanskem domu, na Mali Kopi in Pungartu je 60 sedežev ob 6 žarih. Klope v bližnji okolici pa lahko sprejmejo prek 200 gostov, željnih počitka. Tudi jahanje konjev je mogoče.

Tako zasnovano središče si je že utrla pot v svet. To kažejo podatki letošnjega leta. Kljub slabi zimi, hladni pomladi in poletju smo lahko z rezultati zadovoljni. O tem nam govore naslednji podatki o številu nočitev za zadnje štiri letno obdobje.



Prvo polnjenje plavalnega bazena na Mali Kopi

| Objekt          | 1970 | 1972 | 1973 | I—VII 1974 |
|-----------------|------|------|------|------------|
| Partizanski dom | 110  | 281  | 2688 | 4953       |

Če bi v prvem polletju dogradili še spalni del samopostrežne restavracije in stanovanjske brunarice, bi bilo število nočnin precej večje. Poprečna zasedenost ležišč s 56 odst. še ni dosegla ekonomsko zanimive meje, vendar že

precej presega zasedenost ležišč npr. v dolinskih hotelih, ki se giblje v poprečku 15 do 30 odst.

Zelo zanimiv je tudi pregled, od kod prihajajo gostje in kdaj. To kaže naslednja razpredelnica:

## PARTIZANSKI DOM 1973

| Mesec | Nočitve skupaj | skupaj | Slovenci | Domači gostje |      |        | Tuji gostje |           |           |   |
|-------|----------------|--------|----------|---------------|------|--------|-------------|-----------|-----------|---|
|       |                |        |          | Hrvati        | Srbi | skupaj | Nemci       | Avstrijci | Italijani |   |
| I     | 325            | 318    | 318      | —             | —    | 7      | —           | —         | —         | 7 |
| II    | 630            | 630    | 629      | —             | —    | 1      | 1           | —         | —         | — |
| III   | 466            | 464    | 464      | —             | —    | 2      | —           | —         | —         | — |
| IV    | 51             | 51     | 51       | —             | —    | —      | —           | —         | —         | — |
| V     | 14             | 14     | 14       | —             | —    | —      | —           | —         | —         | — |
| VI    | 80             | 80     | 80       | —             | —    | —      | —           | —         | —         | — |
| VII   | 526            | 367    | 330      | 37            | —    | 159    | 159         | —         | —         | — |
| VIII  | 327            | 325    | 293      | 26            | 6    | 2      | —           | 2         | —         | — |
| IX    | 142            | 142    | 142      | —             | —    | —      | —           | —         | —         | — |
| X     | 71             | 71     | 71       | —             | —    | —      | —           | —         | —         | — |
| XI    | 6              | 6      | 6        | —             | —    | —      | —           | —         | —         | — |
| XII   | 50             | 50     | 50       | —             | —    | —      | —           | —         | —         | — |
|       | 2688           | 2518   | 2399     | 113           | 6    | 171    | 162         | 2         | 7         |   |

## PARTIZANSKI DOM I—VII 1974

| Mesec | Nočitve skupaj | skupaj | Slovenci | Hrvati | Srbi | ostali | Domači gostje |       |           | Tuji gostje |        |   |  |
|-------|----------------|--------|----------|--------|------|--------|---------------|-------|-----------|-------------|--------|---|--|
|       |                |        |          |        |      |        | skupaj        | Nemci | Avstrijci | Nizozem.    | ostali |   |  |
| I     | 779            | 771    | 369      | 4      | 398  | —      | 8             | —     | —         | —           | —      | 8 |  |
| II    | 1569           | 1567   | 190      | —      | 1377 | —      | 2             | 2     | —         | —           | —      | — |  |
| III   | 1039           | 1039   | —        | —      | —    | —      | —             | —     | —         | —           | —      | — |  |
| IV    | 115            | 115    | 107      | 8      | —    | —      | —             | —     | —         | —           | —      | — |  |
| V     | 251            | 211    | 203      | —      | 14   | 14     | 20            | —     | —         | 20          | —      | — |  |
| VI    | 182            | 166    | 160      | 4      | 2    | —      | 16            | 7     | —         | —           | —      | 9 |  |
| VII   | 1018           | 416    | 292      | 42     | 82   | —      | 602           | —     | —         | 600         | 2      | — |  |
|       | 4953           | 4305   | 2360     | 58     | 1873 | 14     | 648           | 9     | —         | 620         | 19     |   |  |

Torej je viden napredek tudi v strukturi gostov proti letu 1973. Pohorje je izredno zanimivo za nižinske predele Srbije, medtem ko gostov iz

Hrvatske še nismo znali prirediti. Odkrito lahko povemo, da ležijo že nekaj mesecev pogodbe za odprodajo zimske ponudbe hrvatskim agencijam v

# Izobraževalna skupnost za gozdarstvo je druga v Sloveniji, ki deluje več kot leto dni

Ustanovna skupščina je 19. januarja 1973 sprejela delovni program skupnosti, ki mora na osnovi potreb in gospodarskega razvoja razreševati kratkoročno in dolgoročno problematiko na področju vzgoje in izobraževanja.

Izobraževalna skupnost nadaljuje delo kadrovske komisije in komisij za sestavo programov in učnih načrtov, ki so delovale pri Poslovnem združenju gozdno gospodarskih organizacij.

## V kratkoročni načrt in dolgoročni program je zajela:

- izobraževanje gozdnih delavcev (mladincev in odraslih) v šoli za gozdarje,
- sistematično izobraževanje že zaposlenih gozdnih delavcev na delovnem mestu,
- izobraževanje ozkih profilov, kot so opravljalci hidravličnega žerjava, traktoristi ipd.
- izobraževanje inštruktorjev praktičnega pouka,
- izobraževanje delovodij,

(Nadaljevanje s 5. strani) naših predalih. Morali bomo najti kompromis, kajti imamo namreč vse premalo nočitvenih kapacitet.

Močno se zanimajo za naše objekte tudi na Nizozemskem. Po vsej verjetnosti bodo to naši najboljši tuji gostje.

Primerno nočninam je rastel

— izobraževanje gozdarskih tehnikov (rednih in izrednih).

Za šolanje teh poklicev v gozdarstvu so organizirane različne izobraževalne oblike.

## V Postojni deluje za gozdarstvo Slovenije Gozdarski šolski center. V centru deluje:

- šola za gozdarje (mladince in odrasle), po zakonu o poklicnem izobraževanju in sklepanju učnih razmerij. Program se izvaja letno v dveh delih. Teoretično izobraževanje v Postojni, praktično izobraževanje v dislociranih oddelkih sedmih gozdnih gospodarstev,
- strojna postaja za izobraževanje že zgoraj omenjenih ozkih profilov,
- gozdarska tehniška šola za redno in izredno šolanje gozdarskih tehnikov,
- dom učencev.

Program za gozdarske tehnike in gozdarje je bil že izdelan. Izdelale so ga komisije pri Poslovnem združenju gozdno gospodarskih organizacij Slove-

nije. Potrebna pa je bila revizija obstoječih programov, sestava novih, in sistematičnejši pristop reševanja celotne šolske problematike. Velik problem je razmeroma majhen interes za poklice v gozdarstvu, predvsem za šolanje v šoli za gozdarje, kljub močnim prizadevanjem na tem področju. Komisija pri izobraževalni skupnosti za izdelavo adaptirane učnega načrta za poklic gozdar (za izobraževanje na delovnem mestu), je že v zaključni fazi z delom, zato bom nekaj več spregovorila o tem.

Kot sem že omenila, ni velikega interesa za vpis v šolo za gozdarje. Zato učenci iz zgoraj omenjene šole ne morejo zadošiti potrebam po delovni sili v gozdni proizvodnji. V gozdarstvu moramo zaposlovati tudi delavce, ki ne izpolnjujejo pogojev za vpis v šolo, ker imajo v večini primerov manj kot šest razredov osnovne šole. Izobraževanje teh se vrši v glavnem v gozdno gospodarskih organizacijah s tečaji, kot tečaji za moto žagarje, tečaji za klesanje, dopolnilni tečaji za moto žagarje, tečaji za gojenje (nekje jih organizirajo, drugje niso redna izobraževalna oblika) in morda še kaj. Vendar je enotno mnenje, da taka znanja ne zadoščajo več pri izvajanju proizvodnih programov in planov. Zgoraj omenjena komisija je izdelala adaptirani program za gozdarjenje. Iz programa je izdvojila tista teoretična in praktična znanja, ki so nujno potrebna za uspešno delo gozdnega delavca. Pri tem je upoštevala že pridobljene praktične izkušnje delavcev ob delu. Program se bo izvajal v treh ciklikih:

— prvi cikel »izkoriščanje« bi obsegal znanja, ki so potrebna pri sečnji, izdelavi in spravi lesa, kot program za motor žagarja s kompleksom nalog za delo in vzdrževanje motorne žage, krojenje gozdnih in lesnih sortimentov, spravo lesa, organizacija in ekonomika podjetja, higiena, prehrana in prva pomoč,

— drugi cikel »gojenje« bi obsegal znanja iz področja gojenja, kot botanika, nega mladja, nega gošče itd.

— tretji cikel bi obsegal naloge iz gozdnih komunikacij in minimalni program splošnih predmetov, ki so predpisani.

Prvi in drugi cikel predavanja in praktičnih nalog bi po predlogu komisije obiskovali vsi delavci, ne oziroma na osnovno šolsko izobrazbo. Organiziran bi bil v izobraževalnih centrih gozdno gospodarskih organizacij.

V tretji cikel bi se vpisali le tisti delavci stari nad 30 let, ki nimajo pogojev za redni vpis v šolo za gozdarje (mla-

dince in odrasle) in imajo šest razredov osnovne šole. Po vsakem ciklu bi se naj znanja tudi finančno ovrednotila, vsak končani cikel bi dal delavcu tudi naziv. Po predlogu že omenjene komisije, bi se prvi cikel imenoval »Priučevanje za delovno mesto«, drugi cikel »pridobitev internega poklica« končani tretji cikel, ki bi bil za razliko od prejšnjih dveh organiziran v Postojni in če bi kandidat opravil izpit pred enotno komisijo za gozdarstvo Slovenije, bi si pridobil »eksterni poklic gozdarja«.

Pri izobraževalni skupnosti se je osnovala komisija za izdelavo profila in učnega načrta za tečaj za delovno mesto gozdarski delovodja. Poklica ni, obstoja pa v sistemizaciji delovnih mest. Gozdarski delovodja opravlja razna rutinska dela, kot prevzem lesa, dobavljanja goriva, prevozi delovnih skupin ipd., je pomočnik revirnega vodje (gozdarski tehnik ali inženir). Delovodje se rekrutirajo iz vrst gozdnih delavcev (po predlogih večine gozdnih gospodarstev); v ta namen je bila izdelana analiza stanja in potreb pri izobraževalni skupnosti. Po končani šoli za gozdarje ter po nekaj letih uspešne prakse, se nadalje izobražujejo v tečajih za gozdne delovodje. Program bo izdelal komisija pri izobraževalni skupnosti, izvajalec pa bodo lahko izobraževalni centri gozdno gospodarskih organizacij, izobraževalni center za več gozdnih gospodarstev ali pa gozdarski šolski center.

Zaradi ugotavljanja potreb za vse vrste profilov je bila v okviru izobraževalne skupnosti izdelana analiza o gibanju gozdarskih strokovnih kadrov v SRS. Na podlagi teh ugotovitev (analiza je bila sedaj že tretja po vrsti in se je vršila tudi primerjalno stanje), lahko predvidevamo potrebe in gibanja v prihodnje in planiramo potrebne kapacitete.

V zaključku lahko ugotovimo, da je izobraževalna skupnost nadaljevala že pričeto delo na tem področju in kot taka odigrala pomembno vlogo. To vlogo bi lahko še temeljiteje odigrala, v kolikor ji bodo v bodoče zagotovljena finančna sredstva. Prvenstveno se mora posvetiti enotnemu razreševanju izobraževalne in vzgojne problematike na vseh področjih in jo uspešno reševati. V kolikor tega ne bo uspela in bo odigrala le vlogo posrednika ter organizatorja zbiranja finančnih sredstev, je le podaljšan člen v verigi posrednikov.

Marija Sekirnik  
dipl. inž. gozd.

| Objekt          | 1970       | 1972        | 1973        | I—VII 1974  |
|-----------------|------------|-------------|-------------|-------------|
| Partizanski dom | 16.000 din | 240.000 din | 718.000 din | 742.000 din |

Konec julija smo presegli celotno lansko realizacijo.

Seveda nam te številke še ne povedo vsega. Predvsem je zanimiv čisti ostanek, ki pa še vedno ni pozitiven, saj morajo novozgrajeni objekti nositi največji delež za odplačilo kreditov, ki smo jih najeli za izgradnjo komunalnih infrastrukturnih objektov, dimenzioniranih na objekte, ki se bodo gradili do leta 1985.

Zaradi tega predvidevamo hitro zaokrožitev prve etape izgradnje, ki bi morala biti dokončana v letu 1975.

Dodatno bi tako pridobili v Grmovškovem domu pod Veliko Kopo in bifeju pri spodnji postaji vlečnice Kaštivnik 22 sob z 49 ležišči, 225 sedežev pod streho in 160 sedežev na terasah in verandah.

Kuhinja Grmovškovega doma je zmožna pripraviti 400 toplih obrokov. Za nemoten promet bosta urejeni dostopni cesti: prva iz Slovenjega Gradca mimo Partizanskega doma na Pungart, druga pa iz Vuzenice prek Primoža do vlečnice Kaštivnik. Obe sku-

paj bosta dolgi 26 km in bosta 5 m široki.

Z dvema lahkima vlečnicama bi omogočili smučanje na področju Velike in Male Kope od Partizanskega do Grmovškovega doma. Na razpolago bi bila smučišča za začetnike, srednje dobre in zahtevne smučarje. Obe, Mala in Velika Kopa, bi imeli skupaj naslednje kapacitete:

- 4100 smučarjev na uro,
- 70 ha urejenih smučišč,
- skupna dolžina vseh vlečnic — 3400 m,
- 760 m višinske razlike in
- skupna (praktična) dolžina smučišč — 6800 m.

Urejena bi bila telefonska povezava celotnega središča z javnim telefonskim omrežjem.

Na Pungartu, ki je izredno priljubljena točka, pa bi zgradili prva igrišča za rekreacijo. Morda bi temu poletu lahko sledil kratek predah. Čas sam pa nam bo pokazal, kdaj in kako naj se lotimo nadaljnjih del.

Dušan Dretnik,  
dipl. gozd. inž.

# Prometni strokovnjaki so se sestali

Ustanova »Jugoenergetik« iz Beograda je v mesecu aprilu organizirala posvetovanje o varnosti prometa na javnih cestah, ter o uvajanju službe notranje kontrole s tega področja. To posvetovanje je bilo namenjeno za sodelovanje raznih strokovnjakov prometne stroke z območja cele države in sklepi, zavzeti na tej konferenci, naj bi vplivali tudi na določila v novem zakonu, ki bo izšel 1. 10. 1974. Na posvetu so predavali zdravniki, psihologi, inšpektorji za promet, ter vodje velikih prevoznih podjetij v naši državi, kateri so s svojimi izkušnjami veliko pripomogli, da je posvet v celoti uspel in so bili na njem zavzeti pomembni sklepi, katerih prečiščeno besedilo pa še nisem prejel in jih ne morem objaviti. Vodstvo našega TOZD — transport in servisi je smatralo, da mi lahko takšen posvet in izmenjava mnenj pri opravljanju moje službe (tehnična kontrola vozil) koristi, pa me je določilo za udeležbo na tem posvetu.

Pri našem združenem podjetju služba notranje kontrole že deluje, zato se bi v tem sestavku opredelil le na problem organiziranja takšne službe za potrebe našega TOZD, ki se ukvarja s transportom na javnih cestah.

Novi zakon bo predpisal obvezno organiziranje take službe v vseh podjetjih ne glede na število vozil, ki opravljajo javni cestni promet in bo zahteval tudi podjetja z internim prometom v okviru tovarn itd. To je potrebno zato, da bi se zmanjšale številne človeške žrtve in ogromna materialna škoda, ki nastajajo zaradi neupoštevanja zakonskih predpisov, neizpravnosti vozne parka, preutrujenosti voznikov in podobno.

Na področju Slovenije je bilo v lanskem letu pregledano določeno število vozil vseh kategorij in ugotovitev so sledile: od gotovega števila pregledanih osebnih avtomobilov (večinoma v zasebni lasti) je bilo 18 % tehnično neizpravnih, od avtobusov 30 %, tovornjakov 45 % in tako imenovanih režijskih strojev celo 65 %. Če bi bili mi vsi, ki se ukvarjamo s prevozom po javnih cestah tako zavestni tudi do vozil v družbeni lasti, kot smo do svojih (to je razmerje 18 % proti 65 %), potem bi bila samo v Sloveniji prihranjena v enem letu tolikšna sredstva, da bi z njimi lahko postavili srednjeveliko elektrarno, ki jo pa še kako potrebujemo.

Profil kontrolorja za opravljanje notranje kontrole v podjetju bo predpisoval zakon. Oseba bo morala biti vsestransko usposobljena s potrebnim strokovnim znanjem s področja predpisov, psihologije, poznavanjem vozil itd. Manjša podjetja lahko skupaj s sorodnimi podjetji organizirajo na

osnovi samoupravnih sporazumov to službo notranje kontrole, ker se stroški le-te tako razdele. Ta služba tudi ne bo imela direktnega vpliva na kaznovanje voznika, katerega spozna za nesposobnega za nadaljevanje vožnje ali ugotovi hibe na vozilu ali naloženem tovoru, ampak mora le ukrepati tako, da se zamenja voznik, odpravi napaka na vozilu ali tovoru in s tem obvaruje voznika in nas vseh morebitnih težjih posledic.

Novi zakon predvideva obvezno vodenje centralnega vozniškega registra, v katerem bo o vozniku vodeno vse od njegovega zdravstvenega stanja,

do vseh podrobnosti, ki ga spremljajo (prekrški — nesreče) pri opravljanju njegovega dela.

Odpadli naj bi tudi obvezni zdravniški pregledi, ki jih je do sedaj predpisoval zakon, razen tistega prvega pred polaganjem vozniškega izpita. Na priporočilo te službe notranje kontrole pa je lahko voznik poslan na specialno zdravniško komisijo, ki bo delovala v okviru vsake republike. Vsako motnjo v zdravstvenem počutju, ki lahko kakorkoli usodno vpliva na upravljanje službe voznika, pa bo dolžan javiti tudi pristojni zdravnik, pri katerem se voznik zdravi.

Razprave o alkoskopu so pokazale, da imamo v državi sicer več načinov ugotavljanja alkoholiziranosti voznikov, vendar 100 % natančnosti ni pri nobeni metodi. V glavnem se zahteva, da se oseba, pri kateri je bila ugotovljena določena stopnja vinjenosti, pošlje še na odvzem krvi, ker šele analiza te pokaže rezultate, ki so merodajni za nastopanje pred sodiščem. Tudi podatki o vseh teh kontrolah bodo morali biti vneseni v centralni vozniški register.

Kot sem že uvodoma povedal, so vsi ti ukrepi in poostreženi predpisi potrebni predvsem zato, da se zaščiti človek in to kot voznik ali pešec v prometu, ker vsak od nas ima le eno samo življenje, tega pa se včasih, žal, premalo zavedamo.

Marjan Čuješ

## O VARSTVU OKOLJA SO SPREGOVORILI

MLADINA

Priznam, da sem včasih obsojal današnjo mladino. Presenečena pa sem bila, ko sem prebrala članek v VIHARNI-

KU. Pretreslo me je, da tako rekoč »otroci« vidijo in čutijo, kam drvimo.

Zastoj se obračajo in kličejo »človeka«. Vidi in čuti vse te tragične posledice današnje industrije, katera res daje nešteti kruh, a na drugi strani brezobzirno jemlje

življenje vsem živim bitjem v naravi.

Vse to mladina (na žalost jih je malo) vidi z jasnimi očmi, odprtim srcem in s strahom gleda v umazano, zastrupljeno bodočnost, ko bo narava in človeštvo umiralo kot stari stoletni hrast.

Cestitam vsem tem otrokom s tako globoko dušo in jasnim pogledom. Želim jim, da jim življenje ne bi preveč metalo polen v njihove čiste misli.

M. P.

### KOMENTAR

Avtorica, ki ne želi biti popisana, je stara prek 80 let. Torej ni spopada generacij. Mnenja smo, da ne gre zameriti mladim, če v osnovni šoli ali gimnaziji razmišljajo o svojem bodočem okolju.

J. Š.

### VARSTVO NAŠEGA OKOLJA — GOZDOV

Gozdovi so naše neprecenljivo bogastvo. Tu, kjer je daleč od hrupnih in prašnih mestnih ulic človek venomer iskal svoj mirni kotiček in čisti zrak, se je zadnja leta marsikaj spremenilo... Gozdne jase, mehka mahovita tla posuta s cvetjem, je oskrunila brezobzirna človeška roka. Razmetane konzervne škatle, posvaljkani papir, razkopana ognjišča in razni odpadki hrane, so kaj klavna podoba sodobnega turista. Suha gozdna tla, igličevje, drobno grmičevje in suho listje, so preobčutljiva mesta za požare, ki pa jih je vedno več. Cigaretni ogorek, brezbržno vržen v hosto, napol ugasli taborni ogenj — vse to kaj radi puščamo za seboj. Več milijonsko škodo so že večkrat terjala početja nepremišljenih ljudi.

(Nadaljevanje na 8. strani)



Smetišče v Starem trgu pri Slovenj Gradcu. Požari se ponavljajo. V neposredni bližini stanujejo ljudje. Ali je nam to prav, ali je za tako stanje kdo odgovoren?

(Nadaljevanje s 7. strani)

Naravno je treba ljubiti in jo varovati, le tako nam bo lahko vedno v ponos. Ko trgamo gorsko cvetje, vedno pomislimo, da nismo samo mi tisti, ki bi najraje vse najlepše odnesli domov. Nam bo več pomenil droben šopek pisanih rož ali pa celo naročje poruanih stebel, ki bodo že čez teden dni žalostno končala na gnojišču. Vse to je odvisno od nas vseh. Naše okolje bo tako kot si ga bomo znali obvarovati.

Jožica Močnik  
Gimnazija Ravne

## VARSTVO OKOLJA

... Tovariši, nekaj moramo ukreniti!« je bil razburjen tov. Potlačen. »Onesnaževanje okolja je postal univerzalen in vedno bolj pereč problem. In če pomislimo, da človek izhaja iz narave, da mu je le-ta bila dolga stoletja vzgojiteljica in in učiteljica.

Vedno se je zatekal pod nje-no okrilje, dajala mu je novega elana, skratka, narava je človekov največji prijatelj.

Res neverjetno brezbržen je naš odnos do okolja, do nas samih ...

Problem torej obstaja — premislimo, kaj nam je stori-ti!

Tov. Potlačen je zapustil go-vorniški oder; poslušalci so mu navdušeno ploskali.

Bil je spoštovana, ugledna oseba in poleg tega še direktor velike tovarne »Civilizacija«.

S svojo družino, ki jo je vsa-ko nedeljo odpeljal na rekre-acijo in sprostitve v naravo, je bil vzor mnogim sodelavcem. »Očka, pogled, kako lepe cvetli-ce,« se je razveselil sinček tov. Potlačen, ko so spet bili na vikendu.

»Za našo vazo jih bo ravno dovolj, kar natrgaj jih,« je de-jala tov. Potlačen in se utruje-na naslonila na opozorilo »Cvetje zaščiteno«.

Tov. Potlačen je ugotovil, da je zrak izredno čist in svež in z užitek je pokadil cigareto.

Vsi so bili vzhiceni nad idi-lično pokrajino in nad ekso-tično okrašenimi drevesi z av-togrami in prebodenimi srčki.

Ko so odhajali, je zahajajoče sonce veličastno obsijalo zapu-ščen konverz, ki so utripale kot majhne ugašajoče zvezde.

»To je zares nedopustljivo, da še zdaj ničesar ne ukrene-mo. Saj smo vedno bolj ogro-ženi od civilizacije in od uma-zanega okolja.

Pomislimo na strupeni zrak, ki ga vdihavamo! Pomislimo na neštete reke brez življenja!

Človek je postal sebi najhuj-ši sovražnik. Z onesnaževa-njem okolja zastruplja sebe; uničil se bo.

Tovariši, v boju za varstvo okolja nam ne sme biti žal ne vloženega dela, ne materialnih sredstev ...«

Tov. Potlačen je zopet požel velik aplavz z uspešnim govo-rom. Bilo je očitno, kako ga je

zanemarjanje okolja in njego-vega varstva prizadela.

Cez nekaj dni je podjetje »Civilizacija« obiskal član predsedstva »Zaščitnega sve-ta«.

... Da, tov. Potlačen, kot vidite, nam je veliko do vse-spolnega človekovega odnosa do okolja. Za to se tudi borimo. Kot aktiven in uspešen član naše organizacije, imate veliko simpatij pri sodelavcih. Zato je svet sklenil, da boste prvi tudi materializirali naše načrte.

Torej, tov. Potlačen, za vašo tovarno morate preskrbeti zračne filtre ...!

Tov. Potlačen se je stem-nilo pred očmi. Vročično je za-grabil člana predsedstva »ZS« za rokav in skoraj neslišno zašepetal: »ampak, ljubi člo-vek, pomislite vendar, koliko denarja bo to stalo ...«

Silva Pristolič  
Gimnazija Ravne

## OD VČERAJ DO JUTRI

Mir, tišina, življenje. Pomlad je. Vsa dolina je zelenela in obsijana od sonca. Gora v ozad-ju skriva v kotanjah še krpe snega. Nebo je čisto, vznemirja ga ptičji spev. Potok tiho drsi po pobočju in se z nesluteno močjo zaganja v reko. Rodo-dendron in arnika sta tod do-ma.

Prišli so po stezi. Utrujeni in veseli, ker so premagali strmi-no, so sedli v mojo senco. Oče je odprl nahrbtnik, mati, z otrokoma v naročju, pa je pri-sluhnila vetru. Ko so pospra-vili vsak svoj kos črnega kru-ha, je otrok prvi pohitel na-prej. Nerodno je stopal med mrežo korenin, dokler ni ne-nadoma obstal med pisanim cvetjem ob skali. Že se je sklo-nil in roka je nemirno zapla-vala k tlom. Prstki pa niso ti-pali za stebli. Ustavili so se na mehki blazini rožnih glav in lovili ostanke rose.

Že so odšli. Spet je vse mir-no in tiho. Veter je utonil ne-kje v dolini. Sama sem. Druga drevesa še spe. Toda, saj ven-dar ne morem zaspati, ko tako živo občutim vsak skok kalina.

Mir, tišina, življenje. Pomlad je. Vsa dolina je zelena in ...

A, kaj je zdaj to? Veter še nikoli ni prinesel s seboj takšnega hrupa. In tam? Dolina ovita v meglo? Saj megla še nikoli niso tako počasi in vztrajno lezle v hrib. Tudi son-ce še ne zahaja, da bi jih lah-ko obarvalo in spremenilo v rdečo kopreno.

Pripeljali so se. Poskakali so iz pločevinaste škatlje in se za-valili na tla. Velikanska koša-ra ni dolgo skrivala svoje vse-bine. Drugega za drugim so odvijali zavoje in tešili lakoto, papir pa je znova in znova pristajal ob njihovih koreninah. Obležali so v travi, dva pa sta opazila cvetje ob skalah. Že sta bila ob njem. Roke so hlastno segle med bilke in jih kopicile v šopek.

Odšli so. Pozabili so na od-padke in tudi na cvetje. Vene-

lo je v travi ... Spet je vse mirno, tiho. Veter je utonil nekje v dolini. Sama sem. Druga drevesa še spe. Toda, saj vendar ne morem zaspati. Zdaj me ne moti kalin. Čutim, da se nekaj spreminja ...

Desetletje ...

Dvajsetletje ...

Pomlad je. Vsa dolina je ze-lena in ...

Kje ste? Nebo je rdeče in sivo. Kje je svežina? Čutim, da se dušim. Moje iglice ne občutijo sonca. In drevesa oko-li mene? Kaj je z njimi? Že dolgo ob melodiji vetra ne šu-mimo tako lepo kot nekoč. Saj ni mogoče! Zdaj vidim, da njih veje ne nosijo nežno zelenih vršičkov, kot druge pomladi. Rjave so ...

Priropotali so. Čudno, niso sedli in pomalicali. Tudi cvetja ob skalah ni nihče opazil. Sto-pali so naravnost proti drevju. Še trenutek, dva in rezek glas se je zasekal v tišino, jo vzdra-mil ter se zvil z vetrom. Dreve-sa so se stresala, hreščala in padala.

Spet je vse mirno in tiho. Veter je utonil nekje v dolini. Sama sem. Drevja ob meni ni več. Tam, zgoraj ob skalah jih je nekaj ostalo, samo ne slišim jih. Predaleč so. Ne morem za-spati. Ne moti me razposajeni kalin. Čutim kako usiha sočno deblo. Nit življenja se tanjša v nitko ...

Pomlad je. Dolina je obsija-na od toplega sonca. Gora v ozadju skriva v kotanjah še krpe snega. Potok tiho drsi po pobočju in se z nesluteno moč-jo zaganja v reko. Veter pri-naša s seboj hrup in dim ter s težavo premika škripajoče gole veje. Čakam kdaj bodo spet priropotali — sušim se.

Renata Picej  
Gimnazija Ravne

## TUDI TO SE DOGAJA!

Sovražim to umazano reko, ki brzi mimo mene. Tako kal-na je, hinavska in strupena. Odvzela mi je prijatelja. Tega ji ne bom nikoli odpustila.

Gosta je od umazanije. Po-gosto se na njeni gladini pre-metava kakšna škatlja ali de-ska.

Ljudje so krivi, da je taka. Vsakdo vanjo zmeče nerabne snovi. Očisti svoj prag, na druge pa ne misli! In prav v tem je največje zlo. Človek, ki je tako zelo pameten, pozab-lja, da mu nekoč lahko vse to škodi. Umazana reka, zastrup-ljen zrak, posušeni gozdovi ...

Njeni valovi drviijo čez ska-le. Na bregu pa leži polno ne-snage. Polivinilaste vrečke vi-sijo na grmovju, za skalami se grmadijo steklenice. Spray deodorant, spray proti muham, spray za avtomobil, košček po-lomljenega stola, pokvarjena žoga ...

Opazujem to gnusobo in tež-ko mi je. Če bi ljudje bolj pa-zili, bi v vodi plavale ribice. Kraj bi bil primeren za oddih. Tako te pa ropotija spravi v slabo voljo.

Z Marsa je prišel na obisk prijatelj. Razkazujem mu Zemljo. Sreča je v tem, da nič ne ve o XX. stoletju in o ču-daških ljudeh. Seznanjam ga z nekaterimi stvarmi, a vsega mu ni treba vedeti in tega niti nočem.

Naj misli, da je praznik in da tiste vrečke plapolajo ko-mu v čast. Naj misli, kar ho-če! Samo: ne vem, kaj naj mu rečem zaradi steklenic in spra-jev? Pa kdo bi razlagal! Saj se mu vse zdi novo. Seveda, na Marsu je menda čisto dru-gače.

Od daleč opazim starikavo drevo in na njegovih vejah, ojoj, visi par nogavic. Kakšno čudo! In pod drevesom so no-gavice. Tokrat si pa res ne morem kaj in na glas pohva-lim drevo, ki kljub starosti po-leg jabolk rodi še nogavice.

Zdi se mi, da bodo tovarne (nogavic) propadle. Preveč de-narja je treba vložiti vanje. Drevo pa raste samo, zaliva ga dež. Potreben je le nekdo, ki pobere jabolka in nogavice (ali kaj drugega, kar pač zraste), ko je že vse zrelo.

Prijatelj me čudno pogledu-je. Navdušen je nad novim pa-tentom in potem sitnari za sa-dikami, ki bi rodile tako ime-nitne sadove. Naj mu rečem, da jih ni? Se ne splača! Kar obljubim mu jih.

Odideva še malo naokoli, na sprehod. In kaj je še lepšega, kot voziti se na motorju, ki brni kot letalo. Drviva po ste-zicah, za nama je oblak izpuš-nih plinov, pred nama pa se umikajo na desno in levo starke in starčki ter hvalijo današnjo mladino. Otroci ni! Vsi namreč tekajo po zeleni-cah. Igrišče je prazno. Le tu in tam kak zaljubljen parček se-di na gugalnici, čeprav piše nekje, da je samo za otroke.

Presneto! Že pol ure iščeva koš za smeti. Pa ga ni! Kup papirja imava, a ga nimava kam dati. Pri vratih je bil košek, ampak brez dna. Spet sem uzrla prijateljev začuden ob-raz. Nisem jaz kriva! ... Sire-na! GORI! ... Že tečeva proti gozdu. Armada gasilcev čaka na povelje, tega pa od nikoder ni. Ker midva nisva gasilca, greva na delo.

Pozno popoldne je bilo po-gašeno. Le toliko časa je še ostalo, da sva kupila čudodel-ne sadike.

Prijatelj je z utrujenim po-gledom še enkrat preletel me-sto in okolico ter odletel.

Spomnim se, povabil me je na Mars. Res, enkrat moram iti, že zato, da pogledam, kako tam rastejo tista drevesa: z nogavicami ali brez njih. Če so torej gola, bi ga rada potola-žila. So pač Marsovc boljši ljudje. Ker pa v vse dvomim, dvomim tudi v to misel. Kaj, če bo zrastle še kaj več in ne samo nogavice?! Hm, pozabila sem mu povedati, da so strga-ne in jih je treba še zakrpati. Ja, ja! Toliko besed mu še mo-ram povedati.

Dozdeva se mi, da se ne bo nikoli vrnil. Saj ni čudno! Najbrž je zbolel v tem okuže-nem zraku.

Spet bom izgubila prijatelja! Samo da mi za njim ne bo tako težko, ker je Maršovec. Niti ne vem, če ima srce.

Moj prvi prijatelj pa je imel čudovito srce, najlepše ideje in dobre misli. IN TAKI LJUDJE NAJ BI VEČNO ŽIVELI!

Irena Kolar,  
Gimnazija Ravne

## POTNIK

Iz vesolja, iz tihote brezkončne praznine, kjer zvezde in planete ločijo milijoni kilometrov, kjer bi se končalo nešteto človeških življenj, preden bi človek ob smrti podal roko otroku, ki je shodil, v znamenje, naj on nadaljuje začeto pot, prehodilo pot od Zemlje do najbližjega planeta...

A človeku ni treba hoditi, saj ima razum, ima dušo!

Človek je izumil vozilo, ki sto in sto kilometrov premaga v sekundi. Človek je izračunal pot in ujel naše najbližje nebesno telo v svoje znanje — določil je vsako nadrobno potovanje na Luno. Raziskal je vse pogoje, ki bodo potnika v vesolje spremljali na njegovi poti, saj bi ga najmanjša napaka stala življenje. (...ali samo to, da bi takoj izgubili življenje, opozarja ljudi, da je treba spoznati okolje in pogoje bivanja in jih prirediti tako, da bodo najboljši v danih možnostih...?).

V vesoljski ladji je vsak milimeter prostora, vsak delček materiala, skoraj vsak gib vesolja, temperatura, vlažnost, količina kisika, hrana, odpadki... vse je točno, s človeškim razumom, določeno.

Prav zato, ker je za pot v vesolje človek porabil toliko svojega znanja, toliko izkušenj vsega človeštva od predzgodovinskega obdobja do danes, ker je toliko razuma in duše vključil v to, da je poletel, poletel bliže soncu, da je uresničil eno svojih želja po odkrivanju novega, lepšega... boljšega, zato pogledajmo iz vesoljske ladje na Zemljo, kjer živi

več kot tri milijarde ljudi, ki vsi želijo novo, lepše... boljše.

Res, da je za pot v vesolje prostora le za izbrance, toda: ALI NI ČLOVEŠTVO MED VSEM KAR BIVA IZBRANEC, KI EDINI IMA DUŠO, IMA RAZUM...?

(Recimo, da je med vsemi narodi na svetu, bil Slovenec izbran za pot v vesolje. Sam je v vesoljski ladji, ki je tri tedne potovala v neskončnem, obkrožila naš naravni satelit in se vrača proti Zemlji...).

Zemlja je kot velika modrikasta žoga, ki jo obkrožajo meglice in ki se na temnem zvezdnatem nebu blešči v sončnih žarkih. Prav lahko bi bil to velik otroški balon, po barvan in obsijan z močno lučjo. Toda našemu potniku ne bi napolnilo srca tako veselje, da se mu bliža, takrat ne bi pomenil doma treh milijard ljudi, takrat...

Takrat ne bi bil tako daleč, tisoč in tisoč kilometrov oddaljen od vesoljske ladje, ki je ves svet v katerem biva in ne bi se potnik veselil vsakega kilometra, ki ga premaga, čeprav je odšel na pot z izrednim navdušenjem.

Zmagal je človekov razum, vse nevarnosti poleta so mimo, naš Slovenec je uspešno pristal na gladini oceana.

Srečen je. Na majavem gumijastem čolnu je zopet segel v roke ljudem... Valovi se poigravajo s čolnom. Umazani so, pokriti z nafto, ki se modro-zeleno, ne kot morje, ampak kot nafta modro-zeleno, svetlika v soncu. Sonce — čudno — a našemu potniku se zdi žalostno. A kaj to, na ladji ga čaka družina, svetovna javnost ima oči obrnjene k prvemu Slovencu, ki se je iztrgal zemeljski težnosti in poletel v vesolje.

Po pozdravu, po slovesnem sprejemu, po pogovoru z novinarji, kar je preglasilo tihi, komaj zaznavni glas srca in duše, je potnik zopet nekoliko svoj kot je to bil pred in še posebno med poletom.

Veliko je premišljal o okolju, ko je bil ves njegov svet le nekaj metrov pločevinaste vesoljske ladje. Sedaj je ponovno tu — na Zemlji, kjer

rastejo cvetlice, drevesa, zelene trave, kjer so vrtovi in polja. Vrnil se je na Zemljo, kjer piha veter s katerim potujejo oblaki iz kraja v kraj, kjer pada sneg in dež, ki prinaša življenje s svojo vlago, ki se zbira v igrive potočke, v močrne reke, ki se izlivajo v morja in neskončne modre oceane...

Neskončni modri oceani...?

Naš potnik se je spomnil razlite nafte, ki je oceanu vzela njegovo modrino...

Vprašal se je: »Zakaj...?«

Ena izmed letalonosilk, ki so pričakovale pristanek, se je vžgala zaradi okvare in v morje so morali izčrpati vse gorivo, da ne bi eksplodirala.

»Ali ne bi šlo drugače... mislim... morje je sedaj tako umazano...?«

Oh to ni nič. Včasih, ko trčita dva tankerja, se v morje izlije več tisoč litrov tega človeku tako dragega goriva.

»Saj nam plankton da večino kisika... in če je morje prekrito z nafto te drobne rastlinice ne morejo opravljati svoje naloge, ki je za človeka življenjskega pomena.«

Razburil se je naš Slovenec, tesno mu je bilo pri srcu in spomnil se je čudnega občutka, da je sonce sijalo žalostno.

»...pa, saj ne more biti tako hudo...!«

Sel je na palubo in poiskal svoje, da bi s klepetom pregnal tesnobo, ki jo je nosil v srcu.

»...zakaj niste prinesli tudi mojega kučka, ki me je spremljal vsa zadnja leta? Že več kot mesec dni ga nisem videl...«

»Veš... ne vem kako naj rečem,« je rekla žena, »sama ne vem kako je mogel. Ušel je na cesto...«

»Avto... avto ga je povozil?«

Naš Slovenec je bil zdrav človek. Rad je hodil v hribe, njegov kučka ga je na vsaki poti spremljal, skupaj sta uživala lepote narave. Večkrat je naš izbravec kolesaril, avtomobilov pa ni nikoli imel v posebnih časih, saj so ceste doslej terjale preveč žrtev.

Postal je zmeden, sonce je preveč močno gredo, povsod je bilo vrvenje in hrup. Hotel se je umakniti v mirni hlad kabine... Veter mu je vrgel v obraz umazan časopis, ki ga je odvrnil mornar z gornje palube.

Vsi — oficirji, mornarji, krivci — so se mu opravičili, saj je on težko pričakovani potnik v vesolje, ki se je v zadovoljstvo vseh srečno vrnil. MORNAR ni mislil ničesar slabega, toda z ladij vse zmečejo v vodo in...

»Nič ni... mornar ni ničesar kriv... odvrnil je pač neuporabni papir in namesto, da bi padel v vodo ga je veter slučajno prinesel k meni...«, je rekel vesoljski potnik, ki pa se je v sebi spraševal ali ni mogoče odpadkov odvreči drugam...

Tako se je pričel povratek potnika na Zemljo.

Po nekaj tednih je zopet ugledal domače planine, gozdove, travnike in potoke — vrnil se je v Slovenijo.

Kamor je prišel — na Gorenjsko, pod večni Triglav, na Primorsko, k sinjemu morju, na Stajersko, med razgibane gričke Slovenskih goric ali na Dolenjsko, ob tiho Krko, zanj je sedaj, ko je bolj odprl srce okolju, sonce sijalo bolj žalostno kot drugim ljudem.

Kot eden izmed redkih, ki so potovali v vesolje, je postal najpopularnejši Slovenec. Povabili so ga na številne slovesnosti in pogovore, prirejali so mu sprejeme po domovini, da bi vsakdo videl našega izbranca.

Prišel je na Bled — biser Slovenije — in ob prelepem jezeru, ki izumira, je po cestah videl zavojčke cigare in nešteto odvrženih ogorkov, veliko praznih vrečk bonbonov, slanih palčk in drugih plastičnih odpadkov, ki ne bodo nikoli segnili.

Videl je fanta, ki je veliko papirnato vrečko, iz katere je pojedel grozdje, vrgel v zrak in brcnil — v jezero...

Prišel je na morje, v mesto rož Portorož. Bilo je vroče, sonce je neusmiljeno pripekalo. Ljudje so iskali osvežitve...

Veliko je bilo prodajal, ki so ponujale sladolede, kornete, lučke ipd. Turisti so željno odvijali osvežujoče dobrote in — ovitke zmetali na tla. Potnik je videl dva otroka, ki sta jedla sladolede iz kartonske škatlice. Stala sta poleg koša za odpadke, ki jih je marsikje pogrešal, tam kjer pa so bili, jih ljudje niso uporabljali kot bi bilo treba ali pa so bili kje brez dna, drugje spet do vrha polni tako, da bi ob najboljši volji tisti, ki bi hotel odvreči odpadke v koš, tega ne mogli storiti.

Otroka, ki sta stala ob materi, ki je gledala našega potnika, sta izpraznila skodelice in jih vrgla na cesto, da bi videla preko katerega bo prejel peljal avto...

Potnik se je žalosten obrnil stran in na drugi strani ceste videl starejše fante (kot otroka s sladoledom). Ti so iz DOY-PACKOV pili (osvežujoče) vitaminske sadne sokove. Med smehom so jih — prazne — napihili z zrakom, skočili nanje in ugotavljali čigav je bolj glasno počil. Nihče se ni sklonil in pobral svoje vrečke, da bi jo vrgel v koš, ki je bil tudi na drugi strani ceste...

KAMORKOLI BI DANES SEL POTNIK, POVSDO BI NAŠEL PODOBO POMANJKLJIVE ČLOVEKOVE SKRBI ZA OKOLJE...

V mestu ali na deželi, povsod bi videl kako ljudje brezvestno, brezvestno do sebe, mečejo plastične vrečke, lončke, steklenice, škatle... mečejo kamorkoli. Videl bi kako ljudje odlagajo odslužene predmete le tako daleč od svojih bivališč, da jih neposredno ne ovirajo.

(Nadaljevanje na 10. strani)



Enolončnica prav dobro tekne

# TEŽKE

## STANOVANJSKE

### RAZMERE

- delavska stanovanja
- kadrovska stanovanja
- srednjeročni programi
- sanacijski programi
- program družbene akcije za graditev delavskih stanovanj
- sklepi, stališča, načrti...

»Kam spadamo mi in kdaj bomo na vrsti,« se sprašujejo naši delavci, ki so izpolnili vprašalnike iz zadnje številke našega glasila. Njihova imena navajamo.



Stanovanjski blok v Črni na Koroškem. TOZD Gozdarstvo Črna je v tem bloku kupila štiri stanovanja in TOZD Žaga Mušenik štiri stanovanja.

(Nadaljevanje z 9. strani)

In, če bi našega potnika povabili še v industrijska podjetja, kjer ljudje delajo, da bi ustvarili novo, lepše... boljše... bi videl dimnike, ki bruhajo v ozračje strupene pline in sajaste, umazane dime. Videli bi cevi po katerih v reke odteka onesnažene vode, ki jih človek z razumom čiste uporabi in brezvestno, brezvestno do sebe, onesnažene spušča v potoke, reke in morje...

Potniku je bilo preveč tesno pri srcu, preveč strah ga je postalo za usodo njegovih otrok, njegovih vnukov, ki se bodo znašli v kdo ve kakem svetu, strah ga je postalo za bodočnost vsega človeštva...

V tako nezdravih razmerah, v tako nevarnem okolju se bo človek izgubil, izginil bo s površja Zemlje, ki mu je hotela nuditi gostoljubje še vrsto let. Uničil bo mnogo lepote, ki jih je narava ustvarila tudi za njegovo dušo.

In začel je svariti:

»LJUBO SLOVENSKO ZEM-LJO UNICUJEMO, NAŠA POLJA, NAŠE ZELENE TRAVNIKE IN BOGATE GOZDOVE ZASTRUP LJAMO, LEPE POTOKE, REKE, MORJE ONESNAŽUJEMO.

Vsak posameznik in združeni v družbenih skupinah onesnažujemo okolje.

Vsak posameznik in vsaka družbena skupina naj poišče način KAKO BOMO OKOLJE OČISTILI IN KAKO GA BOMO ZAVAROVALI PRED NADALJNJIM ONESNAŽENJEM!

ŽAL Slovenci nismo in še dolgo ne bomo imeli izbranca, ki bi poletel v vesolje in se tisoče kilometrov oddaljen od Zemlje ovedel in ob povratku pokazal na naše napake.

Ali bomo ljudje — izbranci, ki edini imamo razum in dušo — morali čakati poletov v vsemirje, da se bomo ovedli?

Branko Sterže,  
gimnazija Ravne



Novo zgrajeni stanovanjski blok v Mislinji. TOZD Gozdarstvo Mislinja je kupilo v tem bloku štiri stanovanja.

| Zap. št. | Ime in priimek     | Delovno mesto                          | TOZD                         |
|----------|--------------------|----------------------------------------|------------------------------|
| 1.       | Apšner Ančka       | sestavljavka elementov za panel plošče | Tovarna pohištva Pameče      |
| 2.       | Čurč Antonija      | nalagalka furnirja pred spajalko       | Tovarna pohištva Pameče      |
| 3.       | Gros Avgust        | skladiščni delavec                     | Gozdarstvo Mislinja          |
| 4.       | Omerza Ivanka      | gojitvena delavka                      | Gozdarstvo Črna              |
| 5.       | Markač Ivan        | cestar                                 | Gozdarstvo Radlje            |
| 6.       | Svečko Anton       | sekač                                  | Gozdarstvo Mislinja          |
| 7.       | Jenišek Ivan       | šofer                                  | Gradnja in turizem           |
| 8.       | Sekuti Stanko      | traktorist                             | Transport in servisi         |
| 9.       | Pšeničnik Florijan | ostrorobilec                           | Žaga Otiški vrh              |
| 10.      | Kormanšek Terezija | vodja spajanja furnirja                | Tovarna pohištva Pameče      |
| 11.      | Kelc Ivan          | strojni vzdrževalec                    | Tovarna ivernih plošč        |
| 12.      | Novakovič Branko   | upravitelj skladišča                   | Skladišče Beograd            |
| 13.      | Jazbec Anica       | kitalec panel plošč                    | Tovarna pohištva Pameče      |
| 14.      | Golob Alojz        | sekač                                  | Gozdarstvo Črna              |
| 15.      | Osonkar Branka     | vodja spajanja furnirja                | Tovarna pohištva Pameče      |
| 16.      | Fajmut Silvester   | sekač                                  | Gozdarstvo Črna (upokojenec) |
| 17.      | Timovšek Ignac     | upokojenec                             | Gozdarstvo Mislinja          |
| 18.      | Plazovnik Mihaela  | spajalec furnirja                      | Tovarna pohištva Pameče      |
| 19.      | Mazej Rudi         | pomočnik gaterista                     | Žaga Mušenik                 |
| 20.      | Kotnik Slavica     | referent za ostala sredstva            | Skupne službe                |
| 21.      | Korošec Jožica     | obratovni knjigovodja                  | Skupne službe                |
| 22.      | Pečecnik Tinca     | administratorka                        | Skupne službe                |

Največ kritičnih stanovanjskih primerov po tem vprašalniku je v Tovarni pohištva Pameče, in sicer šest, sledijo skupne službe s štirimi primeri, dalje Gozdarstvi Mislinja in Črna po tri primere ter ostali TOZD po en primer.

Nekateri prosilci čakajo na stanovanje več časa, drugi manj. Vsi pa verjamejo, da jih delavci v temeljnih organizacijah združenega dela ne bodo pozabili. Neposredno odločanje v temeljnih organizacijah združenega dela pa je garancija, da nobeno res kritično stanovanjsko vprašanje ne bo dolgo čakalo rešitve.

J. Š.

# IZLET GOZDNIH POSESTNIKOV

Sredi avgusta je naš gozdarski obrat Radlje organiziral za kmete gozdne posestnike iz Pernic in Gortine ogled preusmerjenih kmetij v gornje Savinjsko dolino. Bilo nas je za dva kombija. Spremljala sta nas tov. Zdravko Viler in inž. Tonka Modic. Ta dan je bilo vreme kakor naročeno, jasno in ne prevroče.

Že v zgodnjih jutranjih urah smo se odpeljali preko Dravograda, dalje skozi Slovenj Gradec in Velenje v Mozirje, kjer smo se po zajtrku seznanili z inž. Berovškom, ki nas je vodil naprej in nam razlagal razvojno pot preusmerjenih kmetij.

V Mozirju so nam pokazali, v katero smer se bomo peljali. Na pogled so to sami strmi in skalnati vrhovi, marsikdo si je morda mislil, še bolj pa jaz, da v taki strmini pač ne morejo obstajati kake večje, še manj pa usmerjene kmetije.

Po ozkih solčavskih soteskah smo se pripeljali do prvih preusmerjenih kmetij, ki so stisnjene v ozko sotesko solčavskih in olševskih hribov. Ne bom opisoval podrobnosti o njih. Usmerjene so v mlečno proizvodnjo in pašno-kosni sistem. Imajo tudi že skoraj vso mehanizacijo za spravilo krme. Ta dan smo nekateri tudi prvič videli napravo za dosuševanje sena. Drugih posevkov tu sploh niso imeli posejanih.

Najbolj se nam je vtisnila v spomin sodobno urejena kmetija visoko na vrhu, žal, da si nisem zabeležil hišnega imena in kraja. Kmetija leži 1.200 m visoko. Imajo nov hlev, urejen na odplakovanje, z gnojno jamo in silosom. Takrat je bilo v hlevu 8 krav molznic in nekaj mlade živine. Hlev bo povsem urejen še letos in bo v njem prostora za 35 glav živine. Čeprav je del kmetije precej strm, imajo tu še traktor Holder, sod za gnojnico ter druge pripadajoče stroje.

Povedali so nam še to, da so bila med vojno poslopja požgana, da so pred vojno imeli 300 ha gozdov, ki jim je bilo po vojni polovico odvzetih. Izvedeli smo tudi, da pozimi spuščajo mleko po žičnici v dolino ob dogovorjenih urah. Povprašal sem staro ženičko, ki je bila tisti dan pri tej kmetiji sama doma, kako da vztrajajo na takih samotnih krajih. Odrezala se je z besedami: »Tu smo se rodili, tu bomo ostali, dokler bo naš rod živel. Volja in veselje do kmetovanja mora biti, pa ni nikjer prehudo.« Tu si je res treba pomisliti. Mnogi zapuščajo dosti bolj dostopne in ravne kmetije, medtem ko nekateri vztrajajo v dosti manj dostopnih krajih.

Vse, kar smo ta dan videli in doživeli, nam je dalo novega poguma za nadaljnjo delo in uresničevanje naših načrtov.

Na razpotju smo se poslovili od prijaznega vodje inž. Berovška in naša kombija sta jo ubrala po vijugasti cesti, ki je vsekana v živo skalo Savinjskih Alp. Tu je v kombijih naenkrat vse utihnilo, še celo naš sopotnik Jirgl, čeravno je vso pot šale stresal, da je bilo vedno dovolj smeha. Šele, ko smo se prepeljali prek strmih previsov na koroško stran, je postalo v naših vozilih živahneje. Pozno popoldne smo se pripeljali v Črno in nadaljevali pot proti Ravnam ter se ustavili na Murendvoru, kjer smo si ob pristni kapljici izmenjali misli in mnenja od pohoda tega dne. Tu so nam tudi gozdarji obljubili večjo naklonjenost pri utiranju našega nadaljnjega dela. Upamo, da bodo besedo tudi držali. Škoda je, da do takih prizadevanj ni prišlo že dosti prej.

Pripomniti moram, da so uspehi gornjesavinjskih kmetov res presenetljivi, zlasti še specializirana proizvodnja. Vendar imajo nekateri starejši kmetje na to svoje pripombe

in pomisleke, ki so tudi stvarni. Prav živo nam je še v spominu vojni in povojni čas, ko kmet še industrijskih proizvodov ni dobil, in to celo nekaj let, kaj šele kmetijske, katere je moral celo oddajati, pa čeprav je stradala družina.

Nekateri pravijo, nekaj rži in krompirja bom še vedno sejal, saj je dober ržen kruh, katerega tudi turisti cenijo, in tudi seme bo na zalogi za skrajno silo.

Ob koncu sestavka se v imenu vseh udeležencev zahvaljujem našemu gozdarskemu obratu za organizacijo ogledov.

Ludvik Mori



Helikopter med setvijo semenja — Foto: A. Šertel

## KOROŠKA HRANILNICA IN POSOJILNICA SLOVENJ GRADEC

### OBVEŠČA

vse kmete — gozdne posestnike iz Koroškega gozdno gospodarskega območja — Gozdarstvo in lesna industrija Slovenj Gradec, da izplačuje od dvajsetega avgusta naprej izkupiček za les preko hranilnih knjižic po naslednjih izplačilnih mestih:

#### 1. vsak dan od 8. do 13. ure:

- pri blagajni Kmetijske zadruga DRAVOGRAD
- pri blagajni Kmetijske zadruga PREVALJE
- pri blagajni Kmetijske zadruga SLOVENJ GRADEC
- pri blagajni HRANILNICE ŠENTILJ
- pri blagajni Kmetijske zadruga VUZENICA

#### 2. enkrat tedensko — vsak petek od 8. do 13. ure

- pri blagajni TOZD Gozdarstvo Črna na Koroškem
- pri blagajni TOZD Gozdarstvo Ravne na Koroškem
- pri blagajni Kmetijske zadruga Vuzenica — podružnica VUHRED

#### 3. vsak dan lahko gozdni posestniki dvigujejo dobroimetje iz hranilnih knjižnic Koroške hranilnice in posojilnice tudi na ekspoziturah Ljubljanske banke — podružnice SLOVENJ GRADEC.

Gozdni posestniki lahko dvigujejo na svojih gozdarskih temeljnih organizacijah združenega dela obračune za les in hranilne knjižice z vpisanim dobroimetjem za les.

Gozdni posestniki, ki pa že posedujejo hranilne knjižice Koroške hranilnice naj jih prinesejo s seboj, ko pridejo po obračun za les.

Vodja hranilnice  
Ivan URŠIČ, dipl. ing. kmet.



Zdravstveni dom v Mislinji. Zdravstveni delavci so se selili v nove prostore. Stavbo namerava kupiti TOZD Gozdarstvo Mislinja in v njej urediti stanovanje za svoje delavce.

# Ustanovitev aktiva mladih delavcev v tovarni ivernih plošč Otiški vrh

## Aktivno hočemo sodelovati:

- v družbenopolitičnih organizacijah
- pri samoupravnih odločitvah
- v poslovanju temeljne organizacije

## POEDINEC JE SLAB, ZDRUŽENI SMO MOČNI!

Na pobudo osnovne organizacije Zveze komunistov, osnovne organizacije sindikata in občinske konference Zveze mladine Slovenije — občinske konference Dravograd, smo v tovarni ivernih plošč v Otiškem vrhu dne 16. 2. 1974 ustanovili aktiv mladih delavcev.

Na ustanovnem občnem zboru aktiva mladih so poleg mladih delavcev v tovarni prisostvovali še tov. CERAR Alojz — sekretar osnovne organizacije Zveze komunistov Slovenije — tovarne ivernih plošč Otiški vrh, tov. BALIŠ Jože — predsednik osnovne organizacije sindikata, ŠKERGO Tomislav — predsednik delavskega sveta tovarne, vsi vodilni delavci tovarne, na zbor pa smo povabili tudi tov. ČAS Milana — predsednika občinske konference Zveze mladine Slovenije — v Dravogradu.

Pripravljalni odbor za ustanovitev aktiva mladih delavcev, ki ga je imenovala osnovna organizacija Zveze komunistov tovarne ivernih plošč je uvodoma podal poročilo o poteku priprav za ustanovitev aktiva.

Nato je tov. ČAS Milan povedal nekaj besed o vlogi mladine v temeljnih organizacijah združenega dela, predvsem pa o pravicah in dolžnostih mladih delavcev.

Predsednik sindikata tov. BALIŠ Jože je pozdravil to akcijo z zadovoljstvom in obljubil, da bomo najtesneje sodelovali. Prav tako pa nam bodo začasno nudili finančno pomoč.

Tudi mi, mladi smo si zadali naloge in upamo, da jih bomo izpolnili. V naslednjem mesecu se bo sestal upravni odbor mladinskega aktiva in sprejel plan dela v tem letu. V plan dela bomo poskušali vključiti čimveč, predvsem pa delovnih akcij. Aktivno se bomo vklju-

čili v razprave v Zvezi komunistov, osnovni organizaciji sindikata ter razpravljali o problemih mladih delavcev, o problemih v proizvodnji, pogojih dela v tovarni, šolanju mladih kadrov in stanovanjskih problemih. Seveda pa je naš program dela odvisen tudi od programa občinske konference v Dravogradu.

Omeniti je potrebno, da se je predstavica našega aktiva mladih delavcev udeležila 3-dnevnega seminarja mladih delavcev v Portorožu in sicer v okviru občinske konference v Dravogradu. Na tem seminarju se je obravnavalo precej aktualnih vprašanj, tako kot samoupravna delavska kontrola, analiza ustanavljanja temeljnih organizacij združenega dela v Sloveniji, ekonomska politika v letu 1974 in priprave na kongres Zveze komunistov Slovenije in Jugoslavije. Prav to poročilo iz seminarja bo podrobneje obravnavano na prvi seji upravnega odbora mladinskega aktiva, saj se zavedamo, da moramo biti mladi delavci aktivno vključeni v samoupravljanje.

Poleg teh »resnejših« nalog pa se bomo seveda udeleževali kolikor bo mogoče na kulturnem in športnem področju.

Želja našega mladinskega aktiva v tovarni pa je, da bi se povezali še z ostalimi aktivimi mladih delavcev v temeljnih organizacijah združenega podjetja Gozdarstva in lesne industrije. Kot sem že uvodoma omenila: POEDINEC JE SLAB, ZDRUŽENI SMO MOČNI!

Po razpravi o nalogah, ki nas čakajo, je zbor aktiva izvolil svoje vodstvo, oziroma upravni odbor mladinskega aktiva.

Za predsednika mladinskega aktiva v tovarni ivernih plošč je bil soglasno izvoljen FALETOV VOJKO — natresničar na oblikovalni liniji, za sekretarja aktiva pa JANŠE Hedvika — administrator v tovarni.

V upravni odbor mladinskega aktiva pa so bili imenovani še naslednji mladi delavci: POPIČ Marjan — elektrovzdrževalec, OŠLOVNIK Anton — elektrovzdrževalec, VOMER Milan — strojni vzdrževalec, VELUNŠEK Drago — laborant,

JAKOB Alenka — knjigovodja in STUMPFLE Aleksander — elektro vzdrževalec.

Zadali smo si cilj, da se bomo zelo aktivno vključili v samoupravljanje v tovarni, prav tako pa se izkazali v raznih delovnih akcijah. Potrudili se bomo, da bomo naši novi tovarni dali še lepši zunanji videz in se vključili v športne prireditve v okviru združenega podjetja.

Naša posebna naloga pa bo, da se čimprej povežemo z ostalimi aktivimi v združenem podjetju.

JANŠE Hedvika

## PRIPOMBA UREDNIŠTVA

Integracija Gozdarstva in lesne industrije je poleg številnih težav imela tudi to, da smo se morali pogovoriti o oblikovanju internega glasila in o urejanju. Zaradi tega je prispevek objavljen z zakasnitvijo.

Opravičujemo se mladim in avtorju. Prispevek pa je tako aktualen, da ni izgubil na vrednosti, veseli bi bili, če bi mladina prispevala v glasilo več prispevkov. Aktivu mladih delavcev želimo veliko uspeha pri delu.

## VEČJI OBROK MALICE

No sedaj si bom pa lahko privoščil večji obrok malice je vzdihnil delavec TOZD gozdarstva... saj sem dobil bon za družbeno prehrano v višini 180,00 din. (seveda za I. tromesečje 1974).

N. n.

## PRED MESNICAMI:

Zivi en mož, ima pa psa, lepo ga je vzredil. Vsak dan poje en kos LESA, tako ga je vzgojil.

## POŠTENI NAJDITELJ

Dva prebirata list »VIHARNIK«

Prvi: Glej, glej, zopet zgubljene ure.

Drugi: Saj to zmeraj pišejo, na-grade poštenemu najditelju pa nikdar ne objavijo.

Prvi: Glej ga no, saj to so vendar delovne ure.

Drugi: Ure so ure. Naj bodo ankarce, cilindrice ali delovne — baš me briga firma, o poštenemu najditelju pa le ni sledu.

## RAZVEDRILO

Pamet je nekaj čisto drugačnega kot denar, manj kot je človek ima, bolj je zadovoljen.

V industrijskem obratu še nisem srečal delavca od katerega se ne bi mogel še česa naučiti.



Skupina mladih delavcev TOZD tovarna ivernih plošč v Otiškem vrhu



Gozdove našega območja je taksacija pričela sistematično obdelovati leta 1951. Takratno »sekcijo za urejanje gozdov« je osnoval in vodil dr. Dušan Mlinšek, od leta 1964 naprej pa vodi taksacijo na slovenjegraškem gozdno gospodarskem območju inž. Janko Potočnik. Tako urejajo mislinjske gozdove letos že tretjič in bodo v desetih letih končali z drugo revizijsko ureditvijo na Olševi. Aprila letos so se čez dvajset let spet sestali stari in novi taksatorji pri Kohu v Komisiji (Mislinja) na prijetni spominski slovesnosti. — Foto: Franci Jurač

# Nevarna vožnja

Na skrajnem koncu Sel leži Sklepnikova domačija. Moj oče so kupili to posestvo leta 1899, da bi imeli drva za ogelje v domačem gozdu. Bili so namreč kotuljski kovač. Poslopje je že povsem propadlo, a travniki so še ostali. Leta 1923, ko smo mi, njihovi otroci odrasli, so nam še hoteli pred smrtjo vsem oskrbeti vsaj lasten dom. Zato so tisto leto dali posekati blizu 1000 m<sup>3</sup> lesa, hlodov in tesanega.

Zima je bila takrat idealna, za vožnjo v dolino smo tudi mi domači z volj vozili celo zimo z drugimi vred do spomladi. Takrat še ni bilo gozdne ceste iz Kozarnice, mimo Ivartčega jezera na Prevalje.

Tako sva midva s svakom Antonom Bricmanom enkrat peljala dolga bruna (12 m), nad Šulerjevim mlinom pa so nama odpovedale zavorne verige, na ovinku pa se je zlomilo še oje, ki je bilo po starem na križ narejeno. Pa je zgrmel po pobočju v grapo pri Čekonovi bajti, s seboj pa odneslo žlebe za mlin. V grapi v vodi so pa bile sani narobe obrnjene in polomljene, veriga pa z rajcli od spodaj, da nisva mogla razvezati in sva morala s praznimi volmi domov.

Žlebe je Šuler hotel imeti kar nove, a smo še našli pri nekem opuščenem mlinu stare uporabne in tako spravili z veliko težavo vodo na mlin. Seveda pa smo tudi oje dobili novo in sani (poke). Vožnja je šla spet v redu naprej. Še sreča je bila, da se nam vsem skupaj ni kaj zgodilo. Vsaka šola je dobra, četudi včasih bolj draga.

Franc Razgoršek t.



Anica Oprešnik, delavka v sektorju za avtomatsko obdelavo podatkov pri skupnih službah je končno le prišla iz utesnjenih poslovnih prostorov, vstran od vsakdanjega ropota. Dopust je preživela na Jadranu in spotom obiskala Plitvice.

## CESTITKA

Bernard Porl, delavec v našem nabavnem sektorju se je poročil. K pomembnemu življenjskemu dogodku čestitamo sodelavci skupnih služb.

## KRITIKA

Dragi urednik, po dolgem času imam v rokah prvo številko glasila VIHARNIK.

Opravičilo, da je šestmesečni zamudi botrovala velika zaposlenost odgovornih sodelavcev v skupnih službah, ni utemeljeno, saj je združitev formalno potekala že od 1. julija lani in bi uredniški odbor na to moral biti pripravljen in v tem času posebno aktivno delati. Ravno med združevanjem je bilo veliko novic in pestrosti, ki bi bralce res zanimale in bi bilo prav, da bi vedeli, kaj se je v podjetju v tem času dogajalo. Veliko je bilo sej, sestankov in raznih zborov po kolektivih in še veliko drugega se je dogajalo — pa o tem nismo bili obveščeni.

Upam, da združitev ni zajela samo uprave oziroma skupne službe, temveč tudi TOZD in druge. Proizvodnja zaradi tega ni smela biti okrnjena.

V Besedi uredništva omenjate, da je vsebina obširnejša. To pa ne drži. Za mene je ta prva številka tako po vsebini kot po obsegu zelo skopa.

Sprašujem se, zakaj niste objavili članka o tragični nesreči našega člana Petra Pridigarja, ki se je ponesrečil januarja letos. Člani delovnega kolektiva in jaz sam smo zaradi tega ogorčeni.

Martin Krajnc,  
Vuhred

## PRIPOMBA UREDNIŠTVA:

Menimo, da je vaša kritika upravičena. Delavci na odgovornih delovnih mestih pri skupnih službah in pri TOZD so po svoji delovni dolžnosti dolžni storiti veliko več na področju obveščanja. Vsi pa si bomo morali prizadevati, da bomo obveščanje, tako prek glasila kot z drugimi oblikami, spravili na višjo raven.

LE OBVEŠČEN DELAVEC BO TUDI OSVEŠČEN, POZNAL BO PROBLEMATIKO PODJETJA IN SE LAHKO VKLJUČEVAL V UPRAVLJANJE TER ODLOČANJE!



**VALENTIN MERKAČ  
— MELEŽNIK**



Ko smo pred poldrugim letom odnesli od Meležnika gospodarja, smo lahko domače tolažili s tem, da je bil star, bolan, zgaran in dozorel mož. Sedaj pa, ko smo se poslavljali od Folt, mladega Meležnikovega gospodarja, pa nismo vedeli njegovi družini povedati kaj v tolažbo.

Kaj naj rečemo njim, ki se sami dobro, le predobro zavedajo, da je njihova izguba nenadomestljiva?!

Drugo leto bi srečal Abrahama. Bil je vseskozi zdrav, rdeč, pravi ruks. Pa vendar. Bolezen, katero si komaj upamo na glas izgovoriti, ga je popolnoma izcerala. Samo pol leta je rabila, da je iz tako močnega deda izpila vse moči. In Folt od rane mladosti navajen dela, tudi ta čas ni poznal počitka. Vkljub temu, da je bil tako rekoč že z eno nogo v grobu, se je še udingal in mujal kolikor je mogel pri gradnji novega marofa, pomagal pri seneni košnji, vozil mleko in se bajžal z vsakdanjimi skrbmi. Cetudi je imel trdno, železno voljo do življenja, do dela, je v borbi s kruto usodo omagal. Mnogo prerano je legel k počitku, katerega v življenju ni poznal.

Kdo še ni čul za Meležnika, prvo kmetijo v Mežiški dolini, ki se je preusmerila v živinorejstvo? Glavno breme vseh težav pri preusmeritvi, je ležalo na Foltovih ramednih; vsem je bil kos s svojo prirojeno pridnostjo, vztrajnostjo in s svojimi razgledanimi, naprednimi pogledi.

Poleg svojega naprednega specializiranega kmetovanja je Folt tudi aktivno sodeloval v samoupravnih organih občinske skupščine Ravne, Kmetijske zadruge Prevalje ne. Tudi v centralnem delavskem svetu GG Slovenj Gradec je sodeloval. Bil je prvoborec proti plinom, ki uničujejo gozdove v okolici Zelezarne.

Kako težko mu je pač bilo pri srcu, ko je spoznal, da se bo moral tako prerano ločiti od svoje številne družine, od svojih krav in od svoje tako lepo urejene kmetije?!

Prav gotovo si je najbolj želel to, da bi vsaj njegovi družini bilo dano uživati to, kar njemu ni bilo usojeno.

Njegov spomin domačim ne more hitro obledeti. Pa ne zato, ker se od Meležnika na kraj, kjer Folt počiva tako lepo vidi, ampak zato, ker bo zaradi sadov njegovih pridnih rok pri njih še naprej prisoten, kot dober mož in oče in kot priden gospodar.

Naj mu bo lahka Koroška zemlja, katere zvest sin je bil!

Ajnžik



**SLOVO**



**Karel Pridigar**

Ni še minilo leto dni, ko smo se na Ribnici na Pohorju poslovili od našega sodelavca Jožeta SKRNIŠEK, že je kruta usoda hotela, da smo se v tem kraju v februarju za vedno poslovili od našega pridnega delavca, moža, dobrega tovariša in nenadomestljivega očeta Karlija Pridigarja. Komaj 32 let mu je bilo. Rodil se je v drugem zakonu številne najemniške družine, v osrčju orliških gozdov, pri Gregoriču.

Ze kot mlad pastirček je pri kmetih na Antonu začel spoznavati težko življenje in borbo za obstoj. Ko je dorastel se je zaposlil v Rudniku v Velenju, delal

kasneje v Mariboru. Od leta 1966 pa je delal pri naši temeljni organizaciji združenega dela Gozdarstvo Radlje, v revirju Bolfenk in nazadnje pri sekaški skupini Planina. Priden je bil in vzoren, vsi smo ga imeli radi in srečni smo bili, da je bil v naši sredini. Usodnega dne, enajstega januarja letos je odšel na svoje vsakodnevno delo na Orlico. Zgodila se je nesreča. Smreka je padla nanj in ga hudo poškodovala. Se je ležal v bolnišnici v Slovenj Gradcu 28 dni. Zdravstveni delavci so se trudili, da bi mu rešili življenje, vrnili zdravje. Usoda je menila drugače, bila močnejša, moral je kloniti. Priden kot je bil bil rad živel, delal in ustvarjal. Saj je vedno težil k napredku. Uspelo mu je ustvariti lep dom, z ženo in otroci so živeli srečno. Ko se je zadnji dan poslavljaj od družine je bilo kot, da je nekaj slutil, da se ne bo več vrnil med svoje drage. Slovo od šest letne hčerke Malčke, štiriletnega sina Mirkota in komaj dve letne hčerke Stefke je bilo **SREČNO OTROCI**. Zeno pa je prejel za roko in jo peljal seboj do vrta, kar v copatih.

V naši delovni skupnosti je nastala velika praznina. Dragi Karel, zahvaljujemo se Ti za vestno in pridno delo, Tvoj spomin pa bo živel med nami.

Martin Krajnc

**USPEŠNO  
JE ZAKLJUČIL**

Franc Duler ni star, ne moremo pa reči, da je mlad, rekli bi lahko, da je fant zrelejših let. Seveda pa je poročen in ima družino. Stiriideset let je menda izpolnil. Je revirni vodja in opravlja revir Sele pri Slovenj Gradcu pri TOZD Gozdarstvo Slovenj Gradec. Revir meri 1300 ha, 141 je gozdnih posestnikov, 182 ha pa je gojitvenih površin. Letno odpremi iz revirja 4.400 m<sup>3</sup>.

Približno 1/3 gozdov je družbene lastnine.

Franc je zaključil nižjo gozdarsko šolo v Idriji leta 1956. Ker je stremel po nadaljnjem izobraževanju se je vpisal kot izredni dijak srednje gozdarske šole v Postojni. Opravljal je revir, delal in študiral. To je gotovo naporno. Od vseh vpisanih izrednih dijakov je prvi končal študij, maturiral je 27. junija letos. Posnemajte ga.

K uspešno zaključeni šoli čestitajo sodelavci.

J. S.



**Duler Franc**

Služiti vsem, ljubiti eno samo.  
(Viteško geslo)

Moški ima zagotovljeno eno samo ljubezen, ljubezen svoje matere.  
(Grški)

Ljubezen je velika livada, na kateri se pase čreda oslov.  
(Francoski)

Tisto kar ljubimo, ljubimo tudi ko umiramo.  
(Ruski)

Ce želiš prijatelja, moraš biti sam dober prijatelj.  
(Hrvatski)

Rana, ki ti jo zada prijatelj, nikoli ne zaceli.  
(Kenijski)

Tisoč prijateljev je malo, en sam sovražnik je veliko.  
(Turški)

Obeduj s prijatelji, toda ne sklepaj kupčij z njimi.  
(Armenski)

Kdor ceni čas njega tudi čas ceni.  
(Slovenski)

Kdor čaka, da bo ubogim dal ostanke jim ne bo ničesar dal.  
(Kitajski)

Jezik je kot lev: če ga brzdaš, te bo branil, če ga pustiš uiti, te bo požrl.  
(Angleški)

Nimam glave samo zaradi kape.  
(Ruski)

Kdor hoče v miru živeti naj ne pove kar ve in ne verjame kar sliši.  
(Arabski)

# Sekači

Gotovo zanima sekače, kako se dela na vprašanju za skrajšanje delovne dobe. Kratko vam poročamo: Ko je bil izdelan elaborat, pri katerem so sodelovali strokovnjaki medicine dela in ostali strokovnjaki, je bilo vprašanje postavljeno na politični ravni. O njem so razpravljali slovenski sindikati. Razpravljali je medobčinski sindikat koroških občin, na najvišji ravni pa je sindikat o tem problemu razpravljala na III. kongresu sindikata industrije in rudarstva Jugoslavije v Opatiji, kjer je to vprašanje postavil naš delegat Jurij Sumečnik, kakor tudi delegat iz republike Bosne in Hercegovine. Ker se zadeva po našem mnenju prepočasni premika, je bilo to vprašanje ponovno sproženo, in to prav tako na sindikalni ravni, in sicer na granski konferenci za gozdarstvo in lesno industrijo v Kruševcu. Tu je prav tako postavil vprašanje naš delegat Jurij Sumečnik, ki je tokrat zahteval, da se sindikat odločno opredeli, ali akcijo podpira in mora ostreje poseči v boj za realizacijo tega vprašanja, ali pa naj sindikat prizna, da se je zmotil, ko je temu vprašanju dal podporo. V kratko opravičilo navajamo to, da je reševanje skrajšane delovne dobe pač po »zgodovinskem naključju« padlo ravno v obdobje velikih sistemskih sprememb v Jugoslaviji. Leta 1971 so ustavni amandmaji — dopolnila že prinesli spremembe, ko je ta pristojnost bila prenesena iz zvezne ravni na raven republik. Ta čas se je sprejemala tudi nova ustava in po novi ustavi, zvezni in slovenski, spada to vprašanje v pristojnost samoupravne interesne skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja v SR Sloveniji in seveda tudi v pristojnost ostalih socialističnih

republik oziroma samoupravnih interesnih skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja v ostalih republikah.

**Naše zahteve, ki smo jih stalno poudarjali, pa so:**

1. da mora biti to vprašanje rešeno za vso Jugoslavijo enotno,

2. da mora biti to vprašanje urejeno v pokojninskem in ne samo v invalidskem zavarovanju,

3. da smo proti skrajševanju pokojninske dobe po raznih metodah hitrih razprav in pritiskov, ampak mora biti za vsak primer strokovno izdelan načrt, iz katerega so razvidni vsi pokazatelji, kakor tudi vsi ukrepi, ki so bili storjeni, da bi delavec lahko zdrav dočkal polno pokojninsko dobo.

Kot smo že povedali pa je to v pristojnosti republik in je zaradi tega usklajevanje za vso Jugoslavijo še težavnejše. Treba se je pač dogovarjati med republikami, v okviru samoupravnih interesnih skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Letos v poletju (meseca junija) je koordinacijski odbor pri Zvezi skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja imel v Banja Luki to vprašanje na dnevnem redu in so bila izoblikovana naslednja stališča:

1. delovna doba sekača se benificira, in sicer tako, da se šteje 12 mesecev za 15 mesecev;

2. benificira se od leta 1945 dalje;

3. do leta 1968 nosijo povečane stroške za skrajšanje delovne dobe solidarno vsi delavci republiške skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja. Od leta 1968 dalje pa bi se moralo o povečanih stroških pogovarjati in bi jih gotovo morala nositi v celoti ali vsaj delno tista organiza-



Naši delavci v počitniškem domu FILIPJAKOV. Člani kolektiva, ki preživijo dopust v tem domu so z oskrbo zadovoljni.

cija združenega dela, kjer bi delavci na takšnih delovnih mestih delali;

4. delovna doba se skrajša le v primeru, da je delavec v tekočem letu najmanj 80-odstotno delal na tem delovnem mestu.

**Opozorjamo bralce, da so to le predlogi, kako naj bi bila enotno urejena skrajšana delovna doba sekača v Jugoslaviji. To torej niso sklepi, ki bi**

že kogarkoli obvezovali. Obveščeni pa smo, da bodo v republikah Bosni in Hercegovini to vprašanje dali na dnevni red skupščine skupnosti invalidsko-pojninskega zavarovanja že ta mesec. Skrajšana delovna doba bo zakonita in veljavna šele, ko bo o tem sklepala skupščina skupnosti invalidskega in pokojninskega zavarovanja tudi v naši republici. J. S.

## ŠPORT

Po krajši prekinitvi, ki je bila zaradi dopustov, bomo prešli v jesenski del sindikalnih tekem med TOZD. Tekmovali smo že v petih disciplinah, in to v smučanju, šahu, keglanju, odbojki ter v streljanju. Ostane nam še tekmovalstvo v plavanju in sankanju, katerega smo zaradi pomanjkanja snega v pretekli zimi, morali preložiti na prihodnjo.

Ugotavljamo lahko, da se posameznih tekmovalcev udeležijo le okrog 10 TOZD, drugi pa iz najrazličnejših vzrokov ne pošljejo

tekmovalcev, kar vsekakor ni v duhu splošne družbene težnje po rekreaciji delovnega človeka.

Po petih tekmovalnih disciplinah rezultati kažejo, da je precej TOZD, ki so sodelovale samo na enem ali dveh tekmovaljih ali pa sploh na nobenem.

Razveseljuje dejstvo, da so bila vsa tekmovalstva vzorno organizirana, kar je vplivalo na dobro počutje tekmovalcev in doseganje lepih rezultatov.

Objavljamo rezultate po petih disciplinah:

| TOZD              | Stalom | Šah | Kečlj. | Odbojka | Strelj. | Skupaj točk | Mesto  |
|-------------------|--------|-----|--------|---------|---------|-------------|--------|
| Skup. službe      | 24     | 30  | 20     | 15      | 13      | 102         | I.     |
| Goz. Črna         | 30     | 15  | 17     | 20      | 18,5    | 100,5       | III.   |
| Tov. iv. plošč    | 15     | 17  | 9      | 30      | 30      | 101         | II.    |
| Trans. in serv.   | 12     | —   | 30     | 20      | —       | 62          | VI.    |
| Grad. in turiz.   | 20     | 24  | 12     | —       | 12      | 68          | V.     |
| Tov. Pameče       | 13     | 20  | 10     | 5       | 24      | 72          | IV.    |
| Tov. Prevalje     | 17     | —   | 13     | —       | 10      | 40          | VIII.  |
| Gozd. Sl. Gr.     | 10     | —   | 8      | 10      | 18,5    | 46          | VII.   |
| Gozd. Mislinja    | 8      | 8   | 11     | —       | —       | 27          | X.—XI. |
| Gozd. Ravne       | —      | —   | 24     | —       | 9       | 33          | IX.    |
| Gozd. Radlje      | 9      | —   | 15     | —       | —       | 24          | XII.   |
| Gozd. Dravogr.    | 11     | 11  | —      | —       | —       | 22          | XIII.  |
| Zaga Ot. vrh      | —      | 10  | 7      | —       | —       | 17          | XV.    |
| Zaga Mušenik      | —      | 13  | —      | —       | —       | 13          | XVI.   |
| Tov. poh. Radlje  | 9      | —   | 15     | —       | 15      | 27          | X.—XI. |
| Zaga Mislinja     | —      | 9   | —      | —       | 11      | 20          | XIV.   |
| Tov. oken Podvel. | —      | —   | —      | —       | —       | —           | —      |
| Zaga Vuhred       | —      | —   | —      | —       | —       | —           | —      |

Iz tabele je razvidno, da je boj za prvo mesto v skupni uvrstitvi zelo oster, saj je razlika med pr-

vim in tretje uvrščenim samo 1,5 točke.

Miha Pušnik



Molk je zlato: pravi stari pregovor, gotovo bi spregovorila o njihovi odkupni ceni

V Črni so se odvijali letošnjega avgusta turistični dnevi že devetnajstič po vrsti. Eni menijo, da je letošnji turistični teden uspel kot malo kateri doslej, drugi pa so mnenja, da v prireditve ob letošnjem koroškem praznovanju ni bilo vloženo veliko truda.

Najbolj prav je pritrditi obojemu mnenju. Turistične prireditve so letos zares uspele. Prvič zaradi vremena, ki se je prav na pragu turističnega tedna do kraja skuvalo in se prvo nedeljo popoldne, ko je bila na sporedu kmečka parada, popravilo in vzdržalo stabilno skozi ves teden. Da so uspele, je drugič dokaz tudi v tem, ker so bile vse prireditve, kolikor jih je bilo med tednom, kljub majhni propagandi, izredno množično obiskane in tretjič, ker so v ustaljeni spored prireditev vnesli popolnoma novo točko tedna — tekmovanje harmonikarje na diatonične harmonike, ki so doprinesli k praznovanju precej vselega in vedrega razpoloženja. Ta prireditev je bila letos v Črni na novo in jo kaže sprejeti v ustaljeni program poletnih prazničnih dni v Črni.

Da pa je bilo vloženo za priprave in izvedbo nekoliko manj truda kot druga leta tudi drži. Skozi vsa leta, odkar se v Črni odvija koroški turistični teden, so se turistični delavci in vsi, ki kjerkoli pri teh prireditvah sodelujejo, tudi marsikaj naučili in izgladili. Skratka navadili so se, in če je človek ne-



Še bolj živahno kot na samem tekmovališču je bilo ob stojnicah s kmečkimi jedili

## LETOŠNJI TURISTIČNI DNEVI V ČRNI

kaj več, gre pač vse laže in z manjšo muko. Če spet omenim samo kmečko parado, ki je skozi leta le dobila svojo vsebino, je organizacija okoli nje šla le nekoliko manj hrupno, ker so kmetje za svojo manifestacijo dobili voljo, pripravljeni so žrtvovati svoj čas in še marsikaj drugega, brez dolgih prošelj in nagovarjanj. Pa tudi organizator sam si je skozi leta le nabral nekaj dobrih izkušenj. Navedeno pa lahko velja za vse točke tedna, od preje volne, petja, tekmovanja gozdnih delavcev in drugih prireditev, ki jih ni hotelo biti konec skozi ves teden. — Žal je ob letošnjem turističnem tednu zatajila le dramska sekcija pri črnjanski Svobodi, ki je prejšnja leta dala vedno kakšno predstavo na prostem.

Naslednje leto bo v Črni na Koroške dvajseti Koroški turistični teden. Ker je jubilejen in ker je skozi devetnajst let svojega obstoja dokazal sposobnost življenja, se kaže na njega resno in pravočasno pripraviti.

Na tekmovanju gozdnih delavcev, ki so se pomerili v sedmih disciplinah in to v ciljanju s sekiro, obračanju letve in napanjanju verige pri motorni žagi, v kombiniranem rezu z motorno žago, v podsekovanju debela z motorno žago, v kleščenju vej, lupljenju lesa in prežagovanju hloda z amerikanko, so dosegli naslednja najboljša mesta:

|                            |                  |            |
|----------------------------|------------------|------------|
| 1. mesto: Pečovnik Ivan    | revir: Orožija   | točke: 529 |
| 2. mesto: Adamič Ivan      | revir: Pudgarsko | točke: 519 |
| 3. mesto: Pečovnik Franc   | revir: Javorje   | točke: 491 |
| 4. mesto: Srebre Ernest    | revir: Rezman    | točke: 468 |
| 5. mesto: Obretan Peter    | revir: Rezman    | točke: 460 |
| 6. mesto: Smonkar Franc    | revir: Olševa    | točke: 452 |
| 7. mesto: Obretan Andrej   | revir: Rezman    | točke: 451 |
| 8.—9. mesto: Srebre Ivan   | revir: Podpeca   | točke: 449 |
| 8.—9. mesto: Pečovnik Jože | revir: Javorje   | točke: 449 |
| 10. mesto: Strmčnik Albin  | revir: Olševa    | točke: 439 |

Ekipni rezultati po revirjih pa so naslednji:

1. mesto revir Rezmen — 1379 točk
2. mesto revir Orožija — 1376 točk
3. mesto revir Javorje — 1374 točk
4. mesto revir Olševa — 1286 točk
5. mesto revir Pudgarsko — 1221 točk
6. mesto revir Podpeca — 1191 točk

Andrej Šertel



Podžagovanje debela — sodniki so bili pri vseh disciplinah zelo strogi

Viharnik izdaja Gozdarstvo in lesna industrija Slovenj Gradec. Naklada 3300 izvodov. Komisija za urejanje internega časopisa: Marjan Baškovič, inž., Anica Klavž, Andrej Šertel, dipl. ing. gozd., Ivan Struel, Saša Pirkmaier, dipl. ing. gozd. in odgovorni urednik Jurij Sumečnik. Tehnični urednik Bruno Znidaršič. Objavljenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Tisk in klišaji: CGP Mariborski tisk, TOZD Tiskarna, 62000 Maribor, 1974.